

AZ ALSÓZEMPLÉNI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1911. ÉVI ÁPRILIS HÓ 19-IK NAPJÁN
SÁROSPATAKON TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :
HÉZSER EMIL
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

XXXIII. FÜZET.

SZERENCSE,
NYOMATOTT SIMON JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1911.

AZ ALSÓZEMPLENI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1911. ÉVI
ÁPRILIS HÓ 19-IK NAPJÁN SÁROSPATAKON TARTOTT
KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Bálint Dezső
esperes

Meczner Béla
egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt

Zombory Gedő
Geesey Péter
Ölbey János
Zitás Bertalan
Máthé Gyula
Horráth János
papi

Meczner András
Miklós Béla
Dr. Kovács Gábor
világi

tanácsbírák.

Hézsér Emil
Zitás István
Keresztury József
papi

Dr. Mitrovics Gyula
Lábos Béla
Dr. Vitányi Miklós
világi

jegyzők.

Bartha József a tanügyi bizottság elnöke. Maklárny Papp Miklós levéltáros, dr. Szánthó Elek ügyész, Gagyi Károly, Matusz Mihály tanító-képviselők.

Abaházy József, Bacskai Károly, Besztercey Béla, Csontos Gábor, Csorba Ferenc, Danyi József, Erdélyi József, Farkas Lajos, Fürjész Tamás, Geese Lajos, Horkai Barna, Janka Károly, Kazai Sándor, Kenyeressi Árpád, Kertész István, Köröskényi István, Kun Zoltán, Kárászi Benő, Körössy György, Miskolezi Endre, Móricz István, Nagy Károly, Papp István, Pál Bertalan, Pálóczy József, Pecsénye András, Sallai Sándor, Süttő Kálmán, Tóth Ferenc, Tóth Kálmán, Verebélyi József, lelkészek, ifj. Turóczy József a monoki egyház képviselője.

I.

Közgyűlési ügyek.

1. Bálint Dezső esperes Istennek áldó és megszentelő kegyelmét, a szeretet és egyetértés lelkének kitöltetését buzgó imádságban kérvén tanácskozásunkra ; utánna Meczner Béla gondnok, fájó érzéssel emlékezett meg azon súlyos veszteségről, mely egyházkerületünket sőt egyetemes egyházunkat a dr. Kun Bertalan püspök elhunytában oly érzékenyen érintette, az e miatt lelkünkre borult gyászt megenyhítette az egyházkerületben lévő egyházak nagy többségének ama bizalmi szavazata, melylyel az egyházi, iskolai, köztársadalmi élet terén elévülhetlen érdemeket szerzett Fejes István s.-a.-ujhelyi lelkészt hívta meg az elárvult főpásztori szék elfoglalására, miért is indítványozza : hogy Dr. Kun Bertalan püspök emlékét és érdemeit jegyzőkönyvünkben örökítsük meg, Fejes Istvánt pedig lelkünknek melegségével köszöntsük püspöki méltóságában,

ezzel a közgyűlést megnyitotta.

2. A közgyűlés megalakulása végett a papi főjegyző felolvasta a gyűlésben megjelenésre jogosultak és kötelezettek névsorát,

a megjelentek igazoltattak.

3. Esperes jelenti, hogy Buza János, Kóczán Miklós Nagy Barna, dr. Vitányi Miklós balaszthatlan elfoglaltatásuk miatt nem jelenhettek meg gyűlésünkben,

tudomásul vétetett.

4. Mostani gyűlésünkben nem jelentek meg : ifj. Bálint Dezső, Berzeviczy Endre, Czecz András, Hegedüs László, Igaz József, Kajdy Menyhért, Kis Miklós, Kovács János, Kun Miklós, Órás Kálmán, Sarkadi Antal, Székely Imre, Szilágyi Géza lelkészek, Fövenyessy Bertalan és Szily József tanító-képviselők.

Ha elmaradásukat nem igazolják a törvény által megállapított birságban marasztaltatnak el.

5. Esperes felolvasta az elmúlt egyházi év főbb eseményeit ismertető következő jelentését :

Nagytisztelätü Egyházmegyei Közgyűlés.

Szívesen üdvözlöm én is egyházmegyei közgyűlésünk ilyen szép számmal egybegyűlt tagjait. Örömmel üdvözlöm azon reménységben, hogy nincs közöttünk senki, ki át ne volna hatva azon fontos feladattól, mely mindnyájunkra vár egyházunk ügyei feletti tanácskozásunkban, ki legalább egy homokszemmel ne kívánna járulni amaz isteni alkotmányhoz, melynek fundamentumát maga a nagy mester vetette meg, melynek építése, fejlődése az örökkévalóságig tart. Vajha ne volna közöttünk egy is, ki megfedkezne arról, hogy mindnyájan napszámosai vagyunk az Ur szőlőjének s a jóságos világgazda nem tesz különbséget a fizetésnél azok között, kik kora reggel, vagy 11 órakor állottak a munkába, ha hosszabb vagy rövidebb, csak azt nézi : hiven munkálkodtunk-e ?

Ezzel a végzett munkával akarok én ez alkalommal beszámolni a nt. egyházmegyei közgyűlés előtt, kívánok beszámolni a lefolyt 1910. esztendővel az én nézetem szerint, hogy mindnyájan, de különösen azok, kik az örállamásokon foglalták helyet, miképen teljesítettük egyen-egyenként kötelességünket.

Jelentésem folyamán nem emlékezhetem meg rendkívüli nagy eseményekről, melyek egyházi életünkre talán átalakító hatással lettek volna. Az 1910. esztendő azon egyházi évek közé tartozik, melynek csendes folyását sem belső, sem külső viharok nem zavarták meg. Ha csak ide nem számítom a római egyháznak ama furfangos, eszközökben nem válogató, de gyakran nyílt, az emberi jogokat lábbal tiporó fáradhatlan csatározását, mellyel egyházunk híveinek sorát meggritkítani, minden lépten-nyomon törekszik. Valljuk be őszintén, hogy míg az állam a sz. rencesétlen reversális törvényét el nem seprí a földszinéről, hatályon kívül nem helyezi, s míg mi hasonló fegyverekkel nem verhetjük vissza a r. kath. papság támadásait egy aránytalan küzdelem életünk, hol legfellebb a védekezés kínos szerepére vagyunk kárhozlatva. Valljuk be, hogy az „Utasítással“ semmit nem nyertünk, sőt számalmas vergődésünkben nevetségessé tesz bennünket gonosz ellenségeink előtt. Egyházkerületünk már megtette az első lépést, mindent el kell

követnünk egyházunk egyetemének, hogy az 1868. 53. t. cz. visszaálltassék, a mely ha nem fedez is teljesen ellenségeink zaklatása ellen, de legalább nem pusztítanak sorunkban a törvényesség örve alatt.

Másrésről egyházi életünk folyama halad csendesen a századok ásta mederben, áldásos kiöntésével itt ott virágzóbb életet, tenyészetet is fakasztva.

Az Ur szolgálói hiven sáfárkodnak, hogy „ugy ítélhessenek felőlük az emberek, mint Krisztus szolgálói felől“ de az egyház vete-ményes kertjének munkásai ellen több helyről vettem panaszos jelentést. Nem kívánok én mindent a nyilvánosság elé hozni, de feddek, intek, dorgálok, tisztem szerint mindig atyai szeretettel, de nem ritkán lelkennek keserűségével. Tanító urak, munkatársaink! kik velünk egy oltár körül forgolódnak, ne feledjék, hogy számot kell adniok, be kell számolniok a nagy közönségnek. Ne feledjék, hogy az emberiség legféltettebb kincse, az ártatlan gyermekek, a jövő van nagy részben a kezeik közé téve; gyermekeinket nem csak oktatni, hanem vallásosan, tiszta erkölcsökben, hazafias szeretetben, példás életükkel, nevelniök is kell. Önökhöz szólok első helyen igen tisztelt tanító urak, kiket a közbizalom tanácskozó asztalunkhoz méltatott. Ne feledjék, hogy egy szép kötelesség vár reájuk, hogy mint legilletékesebbek, megfelelkezett kartársaikkal szemben szigorú ellenőrzést, bíraskodást gyakoroljanak, ha szükség, karjaikon hozzák vissza a lejtőről, hogy el ne sülyedjenek. Ezt kívánja egyházunknak jól felfogott érdeke, de kívánja mindenek felett a tanítói testület reputációja.

Egy pár, egyházmegyénket is közelebről érdeklő eseményről kell megemlékeznem. Még az év derekán hunyt el egyházkerületünknek nagy nevű főgondnoka báró Vay Béla. Nemcsak úgy kísértük őt ki csendes nyughelyére, mint világi nagyjaink nestorát, egyházunk oszlopos tagját, hanem azon szorongó sejtelenímel; nemde ez volt utolsó Vayja a protestáns egyháznak? Nyugodjék békén nagy elődeinek hamvai mellett. Alig hagytuk el a zsolczai ákácós temetőt, emlékezetünk szárnyain még fel-felkerestük a Vayak koporsó házát; midőn egy új halálhír futotta be kerületünket, egy rövid nap alatt tornyaink gyászlobogói hirdették, hogy nagy halottja van protestáns egyházunknak, hogy az ur az ő hű szolgáját, kerületünk majd-

nem félszázados főpapját, az agg pátriarkhát, sok ezrek lelkiatyját, Kun Bertalant szólította magához. A halálhír nem volt váratlan, mégis sebet ütött mindnyájunk szívében s drága halottunkat könnyezve kísértük utolsó útjára. Nem az én feladatom a nagy halott érdemeit méltatni s mérlegelni a veszteséget, mely magyar protestáns egyházunkat, közelebről kerületünket érte. Boruljunk le inkább hálával a Gondviselés előtt, hogy őt adta nekünk, ki nyeresége volt nemcsak kerületünknek, de egész magyar protestáns egyházunknak.

Az alkonyat után, nem sokáig vártunk a virradatra. Egyházunk hajójának sorsa, két oly kormányos kezében van, kiken jólesőleg nyugszik meg a mi lelkünk. Előbb Dókus Ernő, aztán Fejes Istvánban lett testé az ige s különös véletlen, mindkettő a kicsiny názáretből. Tudásban, bölcsességben, tapasztalatban, egyházunk iránti szeretetben, jóakarásban gazdag, munkában megizmosodott két férfi, kiket eléggé megedzelt az igazainkért való küzdelem is, a kik ha kell hivatalva vannak nemcsak a kormányzásra, hanem a nemes harcra is.

Áldja, tartsa meg őket a Gondviselés egyházunknak! Lelkészeink sorát érintetlen hagyta a halál. Legyen érte Istené a hála! Tanítóink közül négyet veszítettünk el az év folyamán: Nagy Sándor kisdéresi, Gérecz Károly sárospataki, Konkoly Károly vis-i s Nagy Károly volt örösi nyugalmazott tanítót. Hü munkások voltak egyházunk veteményes kertjében. Pihenjenek békén, kísérje őket kiérdemelt emlékezésünk. A múlt ősszel halt el Dr. Tárczy Pál megyénk egyik ügyésze is. Legyen áldott emlékezelők!

Egyházmegyénknek fejlődése, hogy Páczin anyaegyházzá lett, a makkoshagykai és nagrkövesdi egyházak pedig rendes, rendezett lelkészséggé lettek, az előbbi helyet Körössy György, az utóbbit Horváth Győző tölti be. Páczin vasárnap választja meg papját (kérem a megválasztott lelkésznek utólagos beerősítésével engem felhatalmazni)

Egyházkerületünk tanító-képviselőjévé ifj. Fövényessy Bertalan sárospataki tanító lett megválasztva.

Detérek az egyházlátogatási jegyzőkönyvek alapján összeállított jelentésemre. Kérem szives türelmüket.

Valláserkölcsi életünk teljesen megnyugtató. Az ünnep, vasárnap és hétköznapokon pontosan megtartott istentiszteleteinket a hívek kellő buzgósággal látogatják s szép számmal élnek az Uriszentvaacorával. Mindenesetre örvendetes jelenség, hogy templomaink több helyen szűknek bizonyultak a folyton szaporodó ünneplő közönség befogadására. Jólesik bizonyosságot tennem róla, hogy lelkészeink egytől-egyig híven teljesítik a templomi szolgálatot s e tekintetben sehonnan sem érkezett hozzám panaszos jelentés.

A konfirmáció oktatást majdnem kivétel nélkül a lelkészek teljesítik. A hiterősítés, ünnepélyes szertartás keretében a templomban tartatik meg, az eddigi kerületi rendelkezés értelmében iskolai év bevezését követő vasárnap. Semmi kétségem, hogy a legközelebbi kerületi közgyűlésnek e tekintetben újabb és helyesebb intézkedése lesz.

Az ifjak vasárnap délutáni oktatása még szórványosan gyakoroltatik, néhány helyen azonban nagyon üdvösen pótolják ezt a vallásos estélyek tartása s a ref. ifjúsági egyesületek megalakítása, ezek áldásos működése. Ezen a téren kellene nagyobb tevékenységet kifejtenünk, az ifjui fogékony kebleket ejteni fogjuk s ezt a háládatos talajt készíteni elő a szép és nemes eszmék befogadására az elmaradhatlan gazdag aratásra. Meg vagyok róla győződve, hogy ifjaink valláserkölcsi életére jótékonyabb hatással semmi sem lehet, mintha megbecsüljük őket s bevonjuk a lelkiélet büvkörébe. Goldolkozzunk szeretett lelkésztársaim s cselekedjünk!

A házasulandók jelentékeny része felmenteti magát a nyilvános bírálatás alól, de arra nem történt eset, hogy az egyház áldását mellőzni kívánták volna. A vegyes házások reversalist voltak magukról javunkra 30, kárunkra 20 esetben. Nincs okom kételkedni a jelentések igaz voltában, de erős bennem a gyanu, hogy több megtévelyedésről nincs tudomásunk.

Át és kitérések, mint mindég, ugy a lefolyt évben is fordultak elő, különösen azon helyeken, hol a mieink más, népesebb felekezetűek közzé szorultak s hol növendékeink más felekezetű iskolába járnak. Szomotoron, Agcsernön a baptizmus e fel fejt. Felhívjuk az örállókat az éber vigyázatra.

A vasárnapi munkaszünet meg van a legtöbb helyen. Nem így Kisgéresben, hol szintén szokássá vált, hogy a rét terményét az őszi vasárnapokon szállítják a faluba.

Speciális vallás sérelem, mely talán orvoslást vont volna maga után, nem fordult elő.

Szegényeinkről több helyen gondoskodik a keresztyéni munkásszeretet. Megszegik kenyérüket az éhezőknek s felruházzák a meziteleneket s hajlékot nyitnak a tehetetleneknek, hajléktalanoknak. Sárospatakon a virágzó ref. nőegylet a lefolyt évben is gyakorolta áldásos munkáját. Szegények segélyezésére fordított 312 kor., napi étellel lát el egész éven át 4 elaggott nőt, kiket az egyház lakás- s melegítővel segít. Tanszerekre adott szegény gyermekeknek 40 kor. s 4 iskolás növendéket felruházott, a sárospataki szegény gyermekek menhelyére adományozott 25 koronát.

Tokajban, az egyház tart fenn menedék helyett (szegényeinek) a tehetetlenségre jutottaknak. Vámos újfalun, Tolcsván, Liszkán községi a szegények háza. Tállyán a Lorántffy Zsuzsanna ref. nőegylet igyekszik enyhíteni a nyomort.

A temetők kivilágítása, a vegyes házasságokból eredett rossz szokás még minálunk is, az azonban botrányos dolog, hogy Nagykövesden megünneplik az Urnapját is. Elvárjuk az ifju leszkésztől, hogy világosságot nyújt a setétben tévelygő hivei előtt.

Halottainkat a lelkészek s a gyülekezet részvéte kíséri örök nyugalomára.

Egyházi éneklésünk szépítésére és fejlesztésére jótékony hatással van azon körülmény, hogy tanítóink sok helyen, már az iskolában tanítják az öszhangzatos éneklést, egyházainknál legtöbbször egyesek vallásos buzgósága beviszi templomainkba az orgonát s szervezik az énekegyesületeket. Énekkarunk van jelenleg Sárospatakon, Bodroghalászon (50 éves), Tokajban, Erdőhorvátiban, Erdőbényén, Kenézlőn, Liszkán, Tarcalon, Mádon, Szerencsen, Prügyön, Tiszaladányban (1848 óta), Tiszalucon, Hernádnémeti, Ricse, Királyhelmec s Nagygéresben.

A vallásosság élesztésére, ismeretek terjesztésére, erkölcsök nemesítésére jótékony hatással vannak alapszabályokkal szer-

vezett egyesületeink. Fellebb már megemlékeztem a sárospataki ref. nőegyletről, mely könyvtárt is tart fenn, honnan vásárnaponként 80—90 drb. olvasmányt visznek ki leginkább iparos s földmives családokhoz, Tokajban Ker. Nőegylet s ref ifjusági egyesület, Erdőbényén vallásos felolvasó estélyek tartatnak, Tállyán a Rákócziné Lorántffy Zsuzsanna nőegylet buzgólkodik több irányban, Tiszaluccon van 45 tagu olvasóegylet, Ujcsanálason nőegylet, ref. ifjusági egylet, Czigándon, Páczinban ref. ifjusági egylet. Királyhelmezen ifjusági önképző egyesület.

A vallásos buzgóságnak beszélő bizonyosságai az 1910. évben történt önkéntes adakozások. Legtöbb helyen az urvacsorához szükséges kenyeret és bort a gyülekezet egyes családjai szolgáltatják. Pénzbeli adományok a következők: *Tolesván* a temető rendezésére Mezösy Béla volt államtitkár 500 kor., Dobránszky Péterné 300 kor., Leveleki Molnár Gusztávné 100 kor., Adriányiné s Velbovszkiné 100 kor., Szabó Lajos egy templomajtóra 50 kor. Ünnepi adomány a hivektől 43 kor. 87 fill., *Páczin* 248 kor., *Czigándon* összegyűlt egyesektől: orgonára 24 kor., perselypéNZ 45 kor., Isten dicsőségére 124 kor., halottak jó emlékére 151 kor., toronyórára 79 kor. és végre harangra 1287 kor., Isten dicsőségére adakoztak *Vajdácskán* özv. Szabó Istvánné 100 kor., Schultz Aurél s Bányay 40—40 kor., s több mint 400 koronát a hivek. Isten dicsőségére *Kiskövesden* 64, orgonára 95 kor. *Bodrogszentesen* 85 kor. *Királyhelmezen* 77 kor., perselypéNZ 152 kor. Ugyancsak *Kiskövesd* toronyórára 13 kor. *Nagykövesd* Isten dicsőségére 153 kor. közmunkával keresett 343 kor. Mádön a temetőkert körülkerítésének költségeire összegyűlt egyesektől a szőlőműves társulat 100 koronájával 225 kor. Egyházi célra Klein Gusztávtól 3 kor. *Nagyrozvággyon* különféle célokra az adakozások összege 1539 kor. 40 fillér. Még pedig Isten dicsőségére mintegy 80—90 egyházttag 213 kor. új iskola építésére Záboly János 4 kor. a község 1000 kor. Szolga fizetésre többben 93 kor. 60 fill., orgona alapra a nagyrozvággyi ifjuság két táncmulatság jövedelme 124 kor. Község vadászat bérlete 45 kor. s mint perselypéNZ 59 kor. 80 fillér.

Egyháztanácsunk mindenütt szabályszerűen van szervezve s úgy ennek, mint a közgyűlésnek határozatai jegyzőkönyvez-

tetnek s foganatosíttatnak. A jegyzőkönyvek bekötve. A gyűlés szabályszerűen hivatik össze. A presbyterek a legtöbb helyen hivatásuk magaslatán állanak s segítségükre vannak a lelkészeknek egyházépítő munkájukban.

Szekerénye minden egyháznak van, mit a paplakon tart s helyezi el benne pénzét, okmányait és értékpapirjait, urasztal terítő s szent edényeit, mely utóbbiak sokszor nagy értéket képviselnek. Kivánatos volna, különösen a pénz kezelése szempontjából, ha keresztülvitetnek a kerület azon határozata, hogy a szekrénynek két kulcsa lenne a valóságban is, egyik a lelkész, másik a gondnoknál s az utóbbi sohasem vehetne ki pénzt a lelkész tudta, ellenőrzése nélkül. Kérem a nt. egyházmegyei közgyűlést, mondja ki határozatilag, hogy a felsőbb hatósági intézkedés szigoruan betartandó. Hadd terhelje a pénztári felelősség a lelkészt is.

Az esperesi, püspöki körlevelek, hatósági utasítások megtartatnak, a rendeletek könyvébe bevezettetnek.

A paróchiális könyvtár szekrénye az ujonnan alakult s szervezett egyházak kivételével mindenütt megvan tartalékaival együtt. Némi zavar van azonban az évi járulékok beszolgáltatásánál, a minek oka maga a központ is, a mely előbb rendelte el a befizetéseket, még mielőtt könyveket adhatott volna. Majd moratóriumot adott a fizető egyházaknak. Nem vagyunk vele tisztában, hogy egy-egy egyháznak az 1910. évben hány-szor kellett befizetni a 10--10 kor. tagsági díjat. A múlt év folyamán 420 koronát vett be a központ, mint hátralékot, egyházmegyei pénztárunkon. Megvallva az igazat, én nem fizettem volna. Ha csakugyan fennált ez a hátralék, ezzel az egyes egyházak tartoznak. Kérjük fel a könyvtár bizottságot, nézzünk magunk is utánna, mily összeget kellett idáig befizetnünk egyházanként s kik maradtak hátralékban? Ily irányban felhívtam én már a legközelebbi egyházlátogatóság figyelmeztetését is, de az eredményről még nincs tudomásom. Különben helyesebben cselekednék a paróchiális könyvtárt kezelő bizottság, ha esetről-esetre venné be a jutalék könyvek díját. Indítványozom, hogy ez irányban terjesszünk fel javaslatot. Ennek kapcsán megemlíthetnők azon közóhaját is, hogy legyenek tekintettel a könyvek külalakjára, mindenek felett azok egyenlő méreteire.

Az anyakönyvek mindenütt rendben vannak, pontosan vezetettek.

Posta, iktatókönyvvel minden lelkész el van látva. Az egyháznak régi, értékes anyakönyvei, gondnoki számadásai, alapító levelei, fontos okiratai, szentedényei, ingóságai, ingatlanai jegyzékbe véve, feltározva vannak s megőriztetnek.

Az egyházközség számadásai (a kiskéresi kivételével) át vannak téve a számvevőséghez.

A tűzkár ellen teljes értékben biztosított egyházi épületek majdnem mindenütt jókarban vannak. Kivétel Makkoshotyka, hol a paplak teljesen lakhatatlan rom, temploma is javításra vár. Erdőbényén az egyik tanítólak rossz, egészségtelen, egy új helyiség tervbe van véve. Tállyán a paplakra férne egy megújított köntös. Golopon a templom beszél századokról s várja az ujjászületés napját. Mezőzomboron minden, de minden az enyészetet predikálja s kezd reménykedni a boldog megújulásban. Taktakenéz avult temploma felett siránkozik. Taktaharkány is ez szent helyért jajong, pedig Istennek hála, még itt nem nagy a baj, de hát becsüljük érte a derék gyülekezetet, hogy bővíteni, szépíteni óhajtja az urnak szentelt hajlékát. Vajha egy év múlva a torony fényes csillaga hirdetné a taktaharkányiak buzgóságát, áldozatkészségét. Berzéken parochia, iskola vetekednek öreg korukkal. Ricsén szűk a paplakás, egy irodának építését elhatározta a jóakaratu egyházközség. Páczin egyelőre a régi tanítóilakot alakítja át, de nem idegenkedik az új építésétől sem. A lakosokban meg van a jó igyekezet, a múlt évben paplakot építettek, ez évben a teljesen rozzant melléképületek helyett emelnek ujat. Rozványon a templomtetőzet életveszélyesen elavult, megújítása halaszthatatlan. Semlyénben a paplak vár bővítésre, javításra. Bereczkiben ? minden, de minden rossz. A templom falai összehasadozva, kidőlve, tetejét sok helyen már csak a vakolat tartja, mint életveszélyes még a múlt év folyamán lett bezárva. Parochiája is régi, alacsony avult, két kis alacsony és szűk szobával. Ez az állapot tarthatatlan. Hasonló nincs hozzá egyházmegyénkben, de talán távolabb sem. Tennünk kell valamit, még pedig a legnagyobb eréllyel, mert ez a nép meg van rontva s fogalma sincs az egyházi teherviselésről. Régi idő óta nem fizet többet mint egy-egy korona egyházi adót, a

melyből természetesen élni nem, csak tengődni lehet. Be kell vennünk a rendes egyházi adófizetésbe, de segítségükre is kell mennünk, hogy lehetőleg államsegélyben részesülhessenek. Kis-kövesdre elmondhatjuk, fenn az ernyő, nincsen kas. A fényes paplak mellett ott szegyenkeznek a háztartáshoz megkivántató s nélkülözhetlen melléképületek, melyek nem elégségesek a legszerényebb s szegényebb megszorított igények kielégítésére sem. Nagykövesden az iskolai tanterem, mint egészségtelen, hatóságilag záratott be. Kérjük fel jóakaratu tanfelügyelőségünket, hogy a nagykövesdi egyház iskolájának rendezésére legjobb belátása, tapasztalt bölcsessége szerint találjon ránk nézve is valami kedvező megoldást. Zemplénagárdon a tanterem nem törvényszerű. Bacskán. Leleszen a templom rosz karban van.

Kevés egyház a melynek ne volna hasznothajtó földbirtoka. Szomotoron ezt is hűtlenül kezelik. 2 és fél hold földjének 70 korona bérlete ma is kint van régibb hátralékkal. Az egyházlátogatóság kötelességükké tette annak 3 nap alatti behajtását s az erről való beszámolást az esperesnél. Máig sem tették. Nem érdemesek a kiméltre s még kevésbé a velők való törődésre.

Az egyházközségek ingatlanai kivétel nélkül az egyház nevére vannak telekkönyvezve, nemkülönben a tanítók által használt földek is.

A hivatalnokok évi fizetése majdnem mindenütt befolyik rendes időben, — a hátralékok behajtásában segítségünkre jön a polgári hatóság. — Ritkán kell nyulnunk az erősebb eszközhöz. — A szolgálmányokat több helyen megtagadták a hivek. Félremagyarázták az új adózási rendszert.

Az adókönyvecske használata nincs általánosan elterjedve. Kötelezze az egyházmegye ezek beszereztetésére a lelkészeket s az adófizető egyháztagok közt leendő kiosztásra. Megkivánja ezt a kívánatos jórend.

Az egyházmegye egyes egyházainak tökepénze s alapítványai összege 318891 korona. A legtöbb helyen takarékpénztárrilag van gyümölcsöztelve, de itt-ott magasabb kamatra az egyháztagoknál van elhelyezve, a mi sokszor veszedelmes. Példa erre Bodrogkeresztúr s különösen Szomotor, hol már-már veszendőben van a Klobusiczky alapítvány.

Az egyes egyházak adósságainak összege 311.000 korona, mely leginkább templom, iskola s paplak építéseiből származott. E nagy tétel legnagyobb részben törlesztéses kölcsön, mit az okosan számító, gazdálkodó egyházak minden nagyobb rázkódás nélkül ki fognak fizetni. Terhük nem elviselhetetlen. Tudjuk azt, hogy az állam nagy sullyal nehezedett reánk s nem térhettünk ki a nagy költséggel járó iskolák építési kötelezettsége alól. S aztán a mai parancsoló igények nyomait látjuk megújított templomaink s parochiáinkon is. Jól van ez így, csak vigyázzunk, hogy túl ne lépjük a határt, mely folytonos zavart ne mondjan, romlást von maga után.

A magtári elavult intézmény majd mindenütt megszűnt, vagy pénzre lett átváltoztatva.

Költségvetését a legtöbb egyház elkészítette s megerősítette az esperesi hivatal által.

A nagyobb utalványozások a lelkész s gondnok által eszközöltetnek.

Pénztárvizsgálatot mindenütt tartott a szentesi kör egyházlátogatósága. Hiány nem volt sehol, csak a kiscgéri számadásban merültek föl némi differenciák. Nem tudom el van e már intézve, ki van e a hiány egyenlítve? hozzám máig sem érkezett az elrendelt jelentés.

A különféle adók a legtöbb helyen ki vannak fizetve. Nem így Szomotoron, hol maga a kincstári adóhátralék mintegy 700 korona. Lelkeszi, tanítói nyújtó járulékok is nagyrészt fizetetlenek. Kérek szigorú intézkedést. — Adóhátralékban van B.-Keresztúr is 90 kor. Berecki 100 koronával.

Segélyben részesültek a múlt évben Rozvány a községtől 1800 kor.-ban. Luka az egyházmegyétől 50 kor. Hotykai lelkész állandó közalapi segélyben 70 koronában.

Nem hallgathatok itt arról a mostoha elbánásról, melyben egyházunkat az Országos közalap illetőleg a Konvent részesíti, 4000 koronán felül van az az összeg, melyet mi évenként fenti egyesület pénztárába beszolgáltatunk s minő elenyésző csekélység, amit segélyezés címén visszakupunk. Tudom én azt, hogy ezen intézménynek célja, az irás ama szavainak megvalósítása: egymás terhét hordozzátok és úgy töltsétek be Isten-

nek országát, egyetemes célt kell szolgálunk, de tudom, hogy mi nálunk is vannak segélyre szorult egyházak, lelkészek, mint a végvidékek s Erdély bármely elrejtett zugában.

Perben a lukai egyház áll az urbéres közönséggel. Az ügy a táblánál van. Lácza a papi s tanítói földek elfoglalása miatt perel egyesekkel. A pert néhai Tárczy Pál ügyvéddel szemben elvesztették. A per megújítására felkértük dr. Szánthó Elek ügyészünket. Rozvány a római s görög püspökséget perli közös című iskolai fundus miatt. Bodrogszentes régi tartozások behajtása miatt. Bodrogolaszi a templomukat építő kömüvessel.

A vallásos buzgóságnak szép jelével találkozunk az alább elsorolt építkezéseknél.

Királyhelmecc két tantermet 13000 k. *Kistárkány* épületek javítására 600 k. *Agárd* iskolára fordított 2360 k. *Perbenyik* egyházi épületek javítására 150 k. *Kisgéres* két új iskolát épített 30000 k. *Nagykövesd* új paplakot emelt 16000 k. *Vajdác* templom, paplak iskolára költött 5809 k. *Berecki* kerítésre 36 k. *Semjén* paplak javításra 214 k. *Nagyrozvány* iskolára 1532 k. *Lácza* egyházi épületek javítására 788 k. *Örös* iskolára 400 k. *Karád* paplak s iskolára 1400 k. *Luka* egyházi épületekre 3200 k. *Karos* lukai paplakra 1040 k. *Ricse* épületek javítására 1495 k. *Czigánd* javításokra 5725 k. *Karcsa* templomra 189 k. *Alsódobsza* épületek javítására 1000 k. *Ujcsanáros* paróchia, iskolára 1150 k. *Gesztely* épületek fentartására 500 k. *Hernádkak* paplakra 2230 k. *Berzék* javításoksa 1223 k. *Sajóhidvég* hasonló címen 2015 k. *Kesznyéten* szintén 2132 k. *Tiszaluc* templom iskolára 2200. *T.-Harkány* új iskolát épített 8805 k. *Csobaj* iskola tatarozás 71 k. *Tiszaladány* iskola építésre templom gondozásra 9490 k. *Pthrügy* új iskolára 22000 kor. *Szerencs* javításokra 711 kor. *Báj* javításokra 400 k. *Tarcsal* szintén e címen 2400 k. *Ónd* paplakra 1600 k. *Kenézlő* paróchiára 100 k. *Tolcsva* iskolára 242 k. *Bodrogkeresztur* 275 kor. építkezésekre. *Viss* iskolalakra 2000 kor. *Erdőhorváti* javításokra 340 kor. *Vámosujfalu* hasonlólag 331 kor. *Tokaj* vízvezeték, iskola, orgonára 8245 kor. *Bodrogfalás* 6356 kor. új tanyeremre. *Sárospatak* vegyesekre 831 kor. — Az összes építkezés a melyben új templom, torony nem fordul elő, 160,605 korona értéket képvisel.

Az iskolai ügyekről, különösen annak statisztikai részéről beszámolni nem az én feladatom. Majd végzi azt az iskolai év befejeztével a tanügyi bizottság. Általánosságban mégis a következőkről :

Felekezeti iskoláink kevés kivétellel okleveles tanítókkal vannak ellátva, kik között a legnagyobb része hiven teljesíti kötelességét. Tanító nélkül van Bodrogmező és Bodroghalász, honnan az egyház jól felfogott érdekéből bocsátottam el időközben az elkivánczó tanítókat. Ugyancsak betöltetlen a Pthrügyi, kispécsi, királyhelmeci, nagyrosványi egyház új iskolája, a mely állásokra csak a következő iskolai évre fogja a segélyt folyósítani az államkormány.

A növendékek iskoláztatására nézve nagyon kevés a panasz. A felszerelés a legtöbb iskolában teljes, mert hiszen ehhez van kötve a segélyezés is. - Iskolai könyvtár sok helyen van, miknek erősítésére, nevelésére járulhatunk a 700 koronára szaporodott egyházmegyei segélyvel is.

Az iskolákban általában kerületünk tankönyvei taníttatnak. Semmi kétségem, hogy az irodalmi kör újra alakulásával s nagyobb tevékenységével megszűnik a panasz, hogy némely tankönyveink kifogytak s ujakról nem lett gondoskodva. Az iskolalátogatók legtöbb helyen teljesítették megbízatásukat. A növendékek, a téli hónapok kivételével, felvezettetnek templomi istentiszteletekre. Az állami s községi iskoláknál gondoskodva van növendékek vallásoktatásáról.

Az ismétlő iskola meg van a legtöbb helyen. Néhol pótolja azt a gazdasági ismétlő iskola. A fanemesítés, a hol tanítónők vannak a kézimunka oktatás szórványosan ma is gyakoroltatik.

Az alsózempléni ref. egyházmegye lélekszáma 1910. december 31-én 53730.

A lefolyt 1910. esztendőben született egyházmegyénk területén ref. v. fi 942, nő 920. Összesen 1862, a melyből törvénytelen 153. Meghalt 544 fi, 584 nő, összesen 1128, többlett 734 lélek.

Házasság kötöttett 370 tiszta, 109 vegyes.

Hozzánk tért 17, tőlünk kitért 10.

Arra nem fordult elő eset, hogy a születés, halálozás vagy házasságnál az egyházi szertartást mellőzték volna.

A gyermekek vallására nézve egyezség történt 60 házaspárnál, még pedig javunkra 36, kárunkra 24 esetben.

Egyházainknak bevétele volt összesen	407149	kor.
Kiadása	362790	„
	<hr/>	
Maradvány	44359	kor.

Az egyházak tökepenzeinek s alapítványainak összege 318891 kor.

Adóssága 159371 kor. mely leginkább, mint fellebb jeleztem, új iskolák építéséből származott.

A már imént említett adakozáson kívül még következő adományok folytak be, leginkább mint alapítvány s ajándékok az egyes egyházak pénztárába. *Sárospatakon* néhai Földvály Mihály végrendelileg 1626.60. — Harsányi Mihály és neje aranylakodalma emlékére 100 kor. *Rodroghalász* 708 k. 89 f., 160 véka buza, 27 véka gabona. Makkoshotyka 5 k. *Vámos-ujfalu* 374 kor. *Erdőhorvát* templom építésre ajánlott összegből befolyt 1630 kor., önkéntes adakozás 127 kor. 40 fillér. *Erdőbényén* 120 kor. *Kenézlőn* 48 kor. *Olaszliszka* 90 kor. 60 fill. *Ondon* Rácz Endre tanító 36 kor. *Tarcal* 400 kor. hagyomány részéről. *Tállya* 20 kor. *Mád* 100 kor. *Bájon* 400 kor. *Mezőzombor* 68 kor. s a szerencsi cukorgyár templom-építéséhez ingyen adományozott 140 métermázsas meszet s 1 korona 50 fillér árban 100 mázsát 450 korona értékben. — *Pthrégy* 260 kor. *Tiszaladány* 1027 kor. *Taktaharkány* 62 k. 26 fill. *Tiszalucz* 38 kor. 60 fill. *Sajóhidvég* 97 kor. *Hernádnémeti* 105 kor. *H.-Kak* 803 k. 10 fill. *Gesztelyben* Kóczán Miklósné öngyásága iskola felszerelésre ajándékozott 60 kor. *Legyesbényén* 231 kor. 20 fill. *Páczinban* Szabó András a kegyes öreg az egyház szükségeire újabbán 400 koronát ajándékozott. *Rácsén* 98 kor. *Luka* 45 kor. *Karos* 75 kor. *Karád* 158 k. *Örös* 19 kor. *Lácza* 183 kor. *Kisrosvágyon* Isten dicsőségére 49 kor. 40 fill. id. Miklós Béla 433 kor. 43 fill. s egy 340 korona értékű urasztali ezüst boros készlet. Tóth Ferenc és neje Cseh Erzsébet 333 kor. 33 fill. *Karcsa* 90 kor. *Semjén* 139 kor. *Bereckzi* 96 kor. *Vajdácaska* 400 kor. *Kiskövesd* 170 kor. *Nagykövesd* 153 kor. *Szomotor* 30 kor., s Parajos János a templom építésére 50 kor. *Kisgérés* Isten dicsőségére 379 kor. *Perbenyik* 231 kor. 30 fill. *Zemplénagárd* 127 kor. *Leány-*

vár 106 kor. *Kistárkány* 147 kor, *Bacska* 289 kor. *Lelesz* 154 kor. *Bodrogszentes* 85 kor. *Véke* 245 kor., ugyanitt amerikai gyűjtésből 560 kor. *Királyhelme* 77 kor. perselypénz 152 k. 11 fill. *Nagygéres* orgonára 193 korona.

Még egy adományozásról kell jelentést tennem. Mintha csak véletlenül hagytam volna utoljára, hogy ezzel koronáztam meg a vallásos buzgóságnak az ur oltárára összehalmozott beszélő bizonyosságait. Egyházmegyénknek előnyösen ismert kitűnő tanítója Gagyi Károly az ő nemeslelkű, magas műveltségű nejevel egyetértőleg, egyérzelemmel, egyakarattal a lizkai egyház részére egy 3200 korona értékű harangot ajándékoztak. A gazdagok lelkük sugallatát követve sok ezret áldoznak nemes célokra, a szegény özvegy utolsó fillérért veti a perselybe, de hogy egy szerény körülmények közt élő család ily áldozatot hozzon Isten dicsőségére, ritkítja párját egyházi életünkben. Ne keressük e magasztos, lélekemelő cselekedet motivumait, csak tekintsünk a nemes lelkek mélyére, melyből az Isten iránti hálás vallásos érzés kristálytisztá vize buzog. Áldjuk érte a gondviselést, mely még a kövekből is teremt fiaikat Ábrahámnak, a pusztában is fakaszt üdítő forrásokat s kívánjuk tiszta szívből a jólelkű adakozóknak, hogy sokáig gyönyörködjenek a hatalmas harang ékes hangjában s nyugodjék meg rajtuk s gyermekeiken Istennek áldása!

Az összes adományok összege 23788 kor. 16 fill.

Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek nyomán egy néhány elintézésre váró ügyről kell jelentést tennem.

A *tolcsvai* tanítóról így szól a jelentés: Varga József tanító alkoholos élete a presbiteri ülésben szóvá tétetvén, az egyházlátogatóság atyai tanácsokkal s szeretetből fakadó intésekkel figyelmeztette átkos szenvedélye következményeire s egyuttal ígétét vette nevezett tanítónak arra nézve, hogy rendes háztartást vezetvén be nővére által, e rendetlen életmódot abbahagyja. — Nem új dolog ez. E szerencsétlen ember régóta rabja ez átkos, veszedelmes testet és lelket pusztító szenvedélynek. — Mint tanító tarthatatlanná vált. — Kérem a szigorú intézkedést.

Legyesbényén az egyháznak előnyös földvételt ajánlottak

fel. A presbiterium közgyűlés érthetetlen ismeretlen okból, vagy talán mellékes érdekből ellene van a vásárlásnak s ezúton megkárosítja az egyházat. — Vizsgálatot kérek.

Hernádkakkon némi differenciák merültek fel a lelkészi chártánál a szolgálmányokat illetőleg. Mindenesetre kívánatos ez ügyben az egyházmegye határozata, vagy legalább javaslata, nehogy békételenkedést okozzon lelkész s hívei között.

A bereczkii magtár alapítvány ügyben kívánatos volna az egyházmegye állásfoglalása.

Sajókesznyétenben a község nevéen álló temetők akácfáit a bíró vágatta ki, mint a mely őket illeti. — Miután ehhez jogot az egyház is tart, azt hiszem, hogy az egyház utasíttatik ezen ügynek birói ultra terelésére.

Kisrosvágy kéri magát közhirdetésre felvétetni. — Felhívatik talán a jegyzőség figyelmére.

Vékén a gondnok Ádám János 200 koronát gondatlanul adott ki oly helyre, mely bevehetetlen. Ez összeg visszatérítését kimondja az egyházlátogatóság. Fellebbezést a figyelmeztetés dacára sem jelentettek be — Miben áll az ügy jelenleg?

Szomotor, — ha nem tagadja is meg, — de nem fizet semmit. Ezzel torkol le minden egyházlátogatóságot, hogy nincs pénze. Igazán megunja az ember ezzel az indolens egyházzal a folytonos tülekedést. — Meg kell rendszabályoznunk. Ha nem képes a maga lábán járni, gyámság alá helyezni, de ne cégéreskedjünk vele jónevű egyházmegyénk csufságára.

Perbenyiken az állami iskolában még mindig nincs református tanító, holott a növendékek száma meghaladja a 200-at. — Egy phaedrusi mese jut eszembe. Nincs szükség sok szemre hogy belásunk a dologba. Terjesszük sérelmünket egyenesen a miniszter elé. Ha nem kapunk orvoslást, keressünk más utat igazunknak.

Kisgéresen szintén üres az újonnan szervezett iskola. — Tanító fizetési segélyt nem ad az állam. Nem volt felvéve a költségvetésbe, de meg lesz a jövő iskolai évre, ha idejében kérvényezzük. — Megtelle-e az illető lelkész ur? mert a felelősség egyenesen őt terheli.

Ondon beleavatkozott a tanfelügyelőség az egyházat illető iskolai ügybe.

Taktakenéz igényt tarthatna az államsegélyhez, de a lelkész az adócsökkentési munkálatot máig sem készítette el. Intézkedtem, hogy a szegény egyház ez uton ne károsodjék.

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés !

Ime bevégeztem jelentésemet. Talán kissé vissza is éltem tapasztalt türelmükkel. Nem kívántam hosszas s még kevésbbé unalmas lenni, Csak vázlatos a feltárt kép mit papírra tettem, de így sem szoríthattam egy kicsiny lapra. Terjedelmes egyházmegyénknek legkisebb része is meg követeli a maga helyét. Be kell számolnunk a nagy nyilvánosság előtt. Önérzettel mondhatjuk, hogy kevés, a mit rejtegetnünk kellene. Ha talán itt-ott árnyai is vannak a megfestett képnek, de egészben még is kellemes az összhang a melyen jólesőleg hordozhatjuk meg lelki tekintetünket. Az örállók hiven teljesítik kötelességüket, töltik be a nekik kimért munkakört. Egyházunknak nagyjai biztos kezekkel vezetik hajónkat a sokszor vészes hullámokon, közöttük a mi egyházmegyénknek is bölcsesség és tapasztalatokban gazdag, vallásos buzgóságban páratlan emberszeretetben utólérhetlen gondnoka öméltósága Meczner Béla ur. Én pedig itt a tüzhelynél, szerény itthonunkban igyekszem tisztogatni, takarítgatni, rendezgetni, sepregetni s hogy nem minden siker s eredmény nélkül, az nem az én érdemem, hanem mindnyájuké, mindenek felett az én szeretett lelkész-társaimé egyenként és összesen, kik készséggel nyújtják felém segítő kezüket. Fogadják érte mélységes köszönetemet ; De hálaival borulok le az én jószágos mennyei Atyám előtt is, hogy bennem az ő legkisebb szolgájában megdicsőítette magát ; megengedte, hogy újabb határköhöz juthassam s ismételten elmondhatom a prófétával : idáig segített az Ur !

Segítsen meg mindnyájunkat ! Áldja meg hazánkat, benne egyházunkat !

Magamat szeretetükbe ajánlom !

A nagy gonddal összeállított egyházi és vallásos életünk minden lényegesebb mozzanataira kiterjedő esperesi jelentést egyházmegyénk a legteljesebb elismerésének kifejezésével veszi tudomásul s az abban foglalt külön intézkedést igénylő ügyeket a közgyűlés folyamán veszi tárgyalás alá.

6. Ugy az esperesi jelentés mint a gondnok a fájdalmas részvét hangján emlékeztek meg arról, hogy a mi ősz pátriárkiánk és diecekedésünk Dr. Kun Bertalan püspök a múlt év őszén jobblétre szenderült s indítványozzák, hogy emlékének miként sziveinkben úgy, jegyzőkönyvünkben is emeljünk maradandó emlékoszlopot.

Közgyűlésünk mély meghatottsággal a lelkeknek együttérző fájó részvétével fogadta el az elnökség indítványát. Magát tiszteli meg egyházmegyénk midőn megörökíti emlékét Dr. Kun Bertalan püspöknek, annak a püspöknek a ki egy hosszú ember életen át hetven éven keresztül szolgálta a Krisztus egyházának ügyét törhetlen hűséggel, meg nem szünő buzgósággal, apostoli szelid lelkülettel, 44 éven át vezette és irányította egyházkerületünk kormányát kedvező szelek s ellenséges áramlatu hullámcsapások közt a próféta bölcsességével, a munkabírási, a kötelességtudás páratlan példányszerűségével, a Krisztusi lélek mindenekre kiterjedő, mindeneket átölelő jóságával és szeretetével.

Nincs már egy sem az élők földjén azok közül, akikkel együtt vette fel a Krisztus nehéz, de gyönyörű igáját. Majdnem három nemzedéket látott maga mellől megtérni arra a helyre, a melyet a költő az árnyak néma honának nevezett el; e hosszú idő alatt mindig és mindenkit atyai szeretettel, jósággal, segített, vigasztalt, tanácsolt, bátorított az élet szövevényes dolgaiban és kérdéseiben. Méltó azért, hogy érenél maradandóbb emléket állítsunk fel az ő szellemének szívünk oltárán. Méltó arra, hogy szívünk bensőségteljes fohászaként sóhajtsuk: Legyen áldott örökre áldott drága emlékezele!

7. Olvastatott Fejes István püspök urnak az egyházmegye espereséhez, gondnokához és közgyűléséhez intézett következő üdvözlő levele:

Nagytiszeletű Esperes ur! Méltóságos Gondnok ur! Nagytiszeletű egyházmegyei közgyűlés!

Püspöki működésem megkezdése alkalmával nem mulaszt-hatom el, hogy annál az összekötletésnél fogva, amelyben jelenlegi állásomban az egyházmegyei hatóságokkal léptem, mindenekelőtt a legmelegebben ne üdvözöljem az egyházmegye vezető tisztviselőit és a nagytiszeletű egyházmegyei közgyűlést. Fogadják mindnyájan szíves köszöntésemet, aki egy csatlakozom hozzájuk, a közös munka terén, mint első ugyan a hasonlók között, de köteles szolgája mindeneknek. De elküldetésem szerint is így fogom fel az egyházmegyékhez való viszonyomat, társkormányzókul tekintve azokat, akik ott az ügyek élén állanak és velem együtt örüllői tisztet gyakorolnak a gyülekezet felett.

Épen azért viszont én is kérem, méltóztassanak engem püspöki állásomban bizalommal és szeretettel fogadni, támogatni és segíteni, hogy eképen összhangzó egyetértésben mozdithassuk elő egyházunk közját.

Azt a kormányzói programot, amelyet beiktatásom alkalmával minden irányban nyilvánítani ígertem az egyházmegyékkel szemben, ezzel be is fejezhetném. Amit ehhez még teszek az röviden abból áll, hogy én az egyházmegyéket mindenkor alkotmányunk törzsének, derekának s így legfőbb erejének tartom úgy a történelmi fejlődés, mint a gyakorlatnál fogva is. Az egyházmegyei gyűlésekben vesz részt minden lelkész és minden gyülekezet közvetlenül, összpontosítva a szóltagolt erőket, hogy így egymásra hatva, egymást segítve és ellenőrizve biztosítsák a dolgok ékes rendjét, az egyházi élet elevenségét és felvirágoztatását. Az önkormányzat nagy áldása ez; épen ezért fötekintettel leszek arra, hogy egyházmegyéink ebbeli jogait mind szélesebb körben gyakorolhassák és mindazokban a kérdésekben is, amelyek végérvényesen a felsőbb kormányzati fokon döntetnek el, az egyházmegyék mindenkor meghallgattassanak, véleményt adhassanak, hogy szabályaink, törvényeink és intézményeink az önkormányt ösforrásaiból vegyék tápláló erejüket. Kérem is az egyházmegyéket, hogy a mai időben, a midőn az önkormányzattal nem rendelkező felekezetek is másszerű tömörülésekben keresik a közérő forrásait,

mi e meglévő erőinket kétszeres tevékenységre használjuk fel. Legyenek gyűléseink népesek, ne hiányozzanak onnan sem a lelkészek, sem a gyülekezet képviselői, hogy szónak, tettek, határozatnak kifelé és befelé megfelelő súlya legyen, úgy egyházi közéletünkre is, mint az egyénekre nézve.

A kormányzat részleteit azért sem említem fel, mert úgy egyházkerületi közgyűléseinkben, mint a konventeken szerzett tapasztalataimnál fogva, csak dicsekedéssel emlékezhetem meg arról, hogy a mi egyházmegyénk a kötelességek teljesítésében az első sorban állanak. Nincs is más kérésem, minthogy maradjon ez így ezentul is. Én a magam részéről arra fogok törekedni, hogy az elémbé jutott ügyek gyorsan és késedelem nélkül intéztesenek el; ugyanezt kérem a Nagyliszteletű Esperes uraktól is, hogy a közbizalom által ráuk ruházott állásokban minden tisztünket töltsük be hiven a közhaszonra és közmelegnyugvásra.

És végül a midőn még hálás szívvvel megköszönöm ezen alkalommal is azt a szeretetteljes bizalmat és kitüntető üdvözlét, amelyben engem püspöki beiktatásom alkalmával úgy az egyházmegye elnöksége, mint annak képviselői részesíteni méltóztattak, ugyancsak kérem most is: a kik reátették ösz fejemre pásztori pályám földi koronáját, tartsanak meg tovább is abban a testvéri szeretetben, amely engem egyedül tesz boldoggá és egyedül teszi édessé minden szolgálomat, amelyeket magamra vállaltam és teljesíteni igérek.

Mindnyájukra Isten áldását és kegyelmét kérve, atyafiúi szíves üdvözléttel és szeretettel maradtam

Sátoraljaujhely, 1910. december 22.

Fejes István
püspök.

Egyházmegyei közgyűlésünk hálás köszönettel veszi egyházkerületünk új püspökének egyházmegyénkhez intézett üdvözlő sorait. Kedves alkalmul szolgál ez nekünk arra, hogy a nagynevű és érdemű elődök örökébe lépett szívünk szerinti főpásztort igaz szeretettel, bizalommal

és reménységgel köszöntsük legmagasabb egyházi állásában.

Szeretettel köszöntjük, mert a Krisztusi evangélium szellemének megfelelőleg nem mint hatalmi tényező, hanem mint édes testvér „mint első a hasonlók között“ kívánja értékesíteni egy tapasztalatokban gazdag élet ismereteit a közegyházi társadalom javára és érdekében.

Bizalommal üdvözljük ; mert az a munka által megszentelt örök nyomokat hagyó áldásos mult, mely főpásztorunk háta megett áll, mely sikeres eredményeket mutat fel, nem csak az egyházi, hanem az iskolai és irodalmi élet több ágazatu terein, kezesség és hangosan kiáltó biztosíték nekünk a felől, hogy az érdemesek leg-érdemesebbike főpásztori magas székében gazdagon fogja kamatoztatni Istentől nyert és nagy szorgalommal gyűjtött szellemi kincseit az evangéliumban testvérekké lett hívők társaságának javára.

De édes reménységgel is tekintünk vezéri működése elé, mert meg vagyunk győződve arról, hogy a lelkével összeforrt papság majdnem elviselhetlenül súlyos helyzetét, — nem csak a test látó szemével, hanem a szív együttérző melegségével -- bírálva és ismerve, minden lehető el fog követni, hogy ez áldatlan helyzetnek vége vessék, emellett szent hitünk, hogy egyházkerületünknek a közelmultban sok vihart látott és megostromolt hajóját, az ő kipróbált gyakorlati tudásával, erélyével és eszélyességével, biztos és megerősített révbe fogja elvezetni.

Az Isten áldja meg apostoli munkájában !
Jó erőben egészségben hosszú éveken át boldogan éltesse az Ur !

8. Folyó évi május hó 16-án s következő napjain Miskolcon tartandó egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyei képviselőkül küldettek ki :

Meczner Béla gondnok, Bálint Dezső esperes, Hézsér Emil főjegyző, Horváth János, Gecey Péter, Kóczán Miklós, Dr. Kovács Gábor, Miklós Béla tanácsbírák rendes, Meczner András, Ólbey János pótképviselők.

9. Esperes jelenti, hogy a segédlelkészeket a következőleg helyezte el : ifj. Novák Lajost Sárospatakra, Reho Gyulát Cigándra, Sólyom Józsefet Tarcalra, Pataky Sándort Tiszaladányra, Torró Miklóst Ujcsanánosra, Berecz Antalt Megyaszóra, Bodnár Lajost Nagyrosvágyra, Verebélyi Barnát Láczára, Cseh Józsefet Szerencsre.

Tudomásul vétetett.

10. Horvát Győzöt a nagykövesdi egyház lelkészéül választotta meg.

A választás szabályszerűsége ellen panasz nem emeltetvén, Horvát Győző hivatalába meg erősítették.

11. Esperes részvétellel jelenti, hogy Tárczy Pál e. m. ügyész meghalt, felhívja a közgyűlést az ügyészi állás betöltésére.

Közgyűlésünk sajnálattal veszi tudomásul Tárczy Pál elhunytát, a ki bár nagyon csekély időt töltött még egyházmegyénk szolgálatába, de egyházas érzületének mindig nyilvánvaló bizonyosságait adta, miért is emlékét fájdalmas részvétellel örökítjük meg jegyzőkönyvünkben ; a megüresedett ügyészi állásra dr. Lengyel László királyhelmei ügyvéd választatott meg.

12. Horváth János tanácsbíró azt indítványozza, hogy miután az egyes egyházlátogató küldöttségek a régebben megállapított látogatást díjknál magasabb napdíjakat szedtek be az egyházaktól, — szükség lenne oly rendelkezés kibocsátására, — mely e tekintetben egyenlő eljárást állapítana meg.

Közgyűlésünk az indítványt helyesléssel fogadja s Bálint Dezső esperes elnöklete alatt Meczner András és Horváth János tanácsbírákat kéri fel, hogy az egyházlátogatási díjakra vonatkozó szabályrendelet tervezetét készítsék meg őszi gyűlésünkig.

13. Molnár Lajos kiskövesdi, Móré Matild cigándi, Csatári József monoki, Nyerges István simai, Pongrácz Sámuel bacsikai tanítók

hivatalukba megerősítettek, Móré Matild, Molnár Lajos, Nyerges István a hivatalos esküt is letették.

14. Őszi e. m. gyűlés 19. pontjára esperes jelenti, hogy Kántor József a b.-sárai egyháznak már 80 kor. megtérített.

Tudomásul vétetett, a még hátralékos 20 koronának és a kamatnak a bevétele a lelkészre bízatik.

15. Őszi gyűlésünk 44. sz. jkvi pontja szerint Papp Ferencz kenézloi tanítónak díjlevélileg biztosított fizetéséből 11 év óta hátralékba maradt évenként 12 korona 60 fillér, ezen összegnek kifizetését kéri.

Egyházlátogatók jelentése szerint ezen követelés teljesen jogos, miért is utasítja a kenézloi egyházat, hogy a hátralékos 138 korona 66 fillért Papp Ferencnek fizesse ki és a 12 kor. 60 fillért minden évbe vegye fel költségvetésébe.

16. A mádi egyház bemutatja a temető rendezése céljából készített szabályrendeletét.

Ezen ügy egészen az egyház önkormányzati jogköréhez tartozik, azonban közgyűlésünk szívesen hozzájárul a szabályrendelet megerősítéséhez.

17. Olvastatott a sóstófalvai egyház kérvénye, melyben szegény sorsukra való tekintelből engedélyt kérnek iskolájuk államosítására.

Ezen ügy megvizsgálására Kóczán Miklós és Bartha József küldetnek ki.

18. Legyeshényei egyház azon kérelmét terjeszti be, hogy engedje meg az egyházi főhatóság a papi és tanítói földeket, — melyek már a lakóházak közé vannak beékelve, — parcelláztatni s belhelyek gyanánt eladni, annyival is inkább, mivel az eladási árból befolyt összegért, több mint kétszerannyi terjedelmű s gazdaságilag hasznosíthatóbb szántóföldet vásárolhatnak, így az egyházat módjuk lenne virágzóbb állapotba juttatni.

Közyülésünk úgy az eladáshoz mint a vételhez elvileg hozzájárul s az egyházkerületi gyűléshez is ily értelmű felterjesztést tesz, utasítja azonban az egyházat, hogy az összes adásvételi szerződéseket egyházkerületi megerősítés végett adja be.

19. Legyeshényei egyház kéri hogy azt a rendkívüli egyházi adó kivetési kulcsot, melyet úgy a presbitérium, mint a közgyűlés, abból a célból fogadott el, hogy a Tószögi-féle elvesztett per bíróilag megállapított költségeit kifizethesse, közgyűlésünk erősítse meg.

Közyülésünk az adókivetési kulcsot jóváhagyja s utasítja a lelkészt, hogy az egyénenkénti kivetést megerősítés végett az esperesi hivatalhoz terjessze be.

20. Legyeshényei egyház jelenti, hogy Tarnay Endréné sz. Eperjessy Ilona péczeli lakos 2600 korona alapítványt tett oly módon, hogy kétezer koronának a kamatja elsősorban az egyházi épületek kerítésének jókarban tartására, másodsorban a lelkészi lakás melléképületeinek javíthatására, a hatszáz koronának a kamatja pedig néhai özvegy Gomba Mihályné szül.

Rácz Eszter sirjának jókarba tartására s ezen munkálatoknak elvégeztetésért a lelkész javára némi tiszteletdíjnak kifizetésére fordíttassék. Kérik az egyházmegyét, hogy az alapítvány feletti felügyeletet elvállalni s a 2600 koronát a kerületi pénztárba elhelyezni méltóztassék.

Közgyűlésünk örömmel értesül a vallásos buzgóságnak és áldozatkészségnek ily nemes tettekben való megnyilatkozásáról. Az alapítvány feletti felügyeletet az adományozó óhajtaása szerint elvállalja és a 2600 koronát annak átvétele után azonnal beadja kamatoztatás végett az egyházkerületi pénztárba, s midőn Istennek legjobb áldásait kéri a kegyes adakozóra, a maga részéről is hálás köszönetét fejezi ki a szegény helyzetbe lévő Legyesbényei egyház felsegüléséért.

21. Az egyházkerület őszi közgyűlésének 37. sz. a. jegyzőkönyvében véleményes jelentést kér az egyházmegyéktől, a bizottságilag kidolgozott „az egyházkerületi közgyűlés tanácskozási szabályzatának és ügyrendjének tervezetéről.“

Közgyűlésünk a szabályzatot teljesen megfelelőnek tartja annyival is inkább mivel ez egyházmegyénknek 1907-ben megalkotott szabályzatával egészen azonos. Egy pár eltérés van ugyan, de ezek ellen szót kell emelnünk. Ugyanis a kerületi tervezet 3-ik pontja szerint az „ügyiratok az egyházkerületi jegyzőknek esetleg külön előadóknak adatnak ki előadás és javaslat-tétel végett“. Ez így törvény ellenes, mert az E. T. V. t.-c. 80. §-a szerint előadó csak bíró vagy jegyző lehet.

A 16. §. a gyakorlatban kivihetetlen és felesleges is, mert hiszen vagyoni ügyek, iskolák s egyházak ügyei olyan feles számmal kerülnek a tanácskozási sorozatba, hogy e szabályzatnak megfelelő eljárás mellett se hossza, se vége nem lenne a névszerinti szavazásoknak. Ez okból a

„mindenkor“ szó kihagyandó, helyette lehetne alkalmazni, „kivánatra“.

A 25. §. a püspöki hivatalra róna sok felesleges munkát, mert ha az ügyiratok gyűlés után 1 hóval beküldettnék a püspöki irodába, akkor az a sok ügyfél akinek a gyűlésre beadványa volt, a reá nézve fontosabb okmányok visszaadásáért a püspököt fogja zaklatni. A „30 nap“ helyett tehát 3 hónap állapíttassék meg.

A 26. §. arra való tekintetből — hogy a szabályzat csak az e. megyék véleményének összegezése után lesz véglegesen szövegezve, — megfelelőleg kell módosítani.

22. U. a. közgyűlés 38. sz. pontjában az egyházmegyékhez teszi át véleményezés végett az ungi egyházmegyének azon indítványát, hogy a confirmátiói szertartás áldozó csütörtökre tétessék át, s ennek következtül a confirmáltak első urvasorájára a pünkösdi ünnepekre esnék.

Az indítvány ellen pedagógiai szempontból alapos kifogást emelni nem lehet, sőt e szertartás ünnepélyesebbé tételére való figyelemmel határozottan helyesebb, hogy egy nagyobb ünnepnap legyen tanuja az új egyháztalagok nyilvános vallástételének ; E szempontokból ítélve a javaslatot elfogadhatónak sőt kívánatosnak tartjuk.

23. U. a. közgyűlés 131. jkvi határozata a lelkészeket és gyülekezeteket, kerésztyén ifjusági egyesületek megalakítására buzdítja.

Miután ezen felhívásnak egyházmegyénk területén ez ideig még nem volt látható eredménye, közgyűlésünk ezuttal figyelmezteli az illető lelkészeket, hogy az egyházkerület említett felhívásának a körülményekhez képest mielőbb

siessenek eleget tenni, s az ifjusági egyletek megalakítása által a gyülekezeti élet vallásos szellemét ápolni és erősíteni.

24. Őszi egyházkerületi gyűlés 39. számú jegyzőkönyvi pontjában elrendelte, hogy az egyházkerületi pénztár kezelésére vonatkozó szabályzatot és ügyrendet legközelebbi közgyűlésünkön vegyük tárgyalás alá s arra vonatkozó esetleges észrevételeinket a tavaszi egyházkerületi közgyűléshez terjesztjük fel.

Egyházmegyénk a szabályzatot teljesen megfelelőnek s gondosan kidolgozotttnak látja ; így azt minden pontjában elfogadhatónak itéli.

25. Őszi egyházkerületi gyűlés 126. számú jkvében felhívja az egyhezmegyéket, hogy az adócsökkentési államsegély igénybevételeivel felmerült különböző kérdésekre az egyházkerület tavaszi gyűlésére adják be észrevételeiket.

Egyházmegyénk az e tárgyban felmerült ellentétes nézetek között leghelyesebbnek tartja a mult évi őszi egyházkerületi gyűléshez felterjesztett ama véleményét, hogy az adócsökkentési államsegélyt elfogadó egyházak lelkészei és tanítói kötelesek az eddigi termény fizetés helyett készpénzt fogadni el, hogy azonban eme változás következtében a tisztviselők fizetése csorbulást ne szenvedjen, intézkedjék az egyetemes konvent, hogy a terményárakat a tényleges kereskedelmi értékben megállapítva, az államsegélyből pótolassék azon különbözet, mely a régi és újabb értékelés miatt állana elő,

26. Esperesi jelentéssel kapcsolatban közgyűlésünk kimondja,

hogy jövőben a gondnokoknak a lelkész lakon öröztött pénztári ládája kettős kulccsal láttassék el. Esperes ur felkéretik, hogy ezt a rendelkezést minden egyházzal körlevélileg tudassa.

27. Mivel a parochialis könyvtárak számára beszedett és beszedendő

díjtételek tárgyában sokszor van zavar és félreértés, parochialis könyvtári bizottság felkérendő, annak kimutatására, hogy egyes egyházainknak mikor és mennyit kellett volna befizetniök, hogy ilyen módon a kötelezettségek megállapítván, jövőben azok teljesítése pontosan és fenakadás nélkül történhessék.

28. Egyházi adókönyvecskőjüket, bár a törvény elrendeli, mind ez ideig nem kapják ki minden egyházban az adófizetők.

Ezek kötelező használatát közgyűlésünk a maga részéről is elrendelvén, felkéri esperes urat, körlevél útján állapítsa meg minden egyház szükségletét s megfelelő ár ellenében, a kellő számban az alkalmas nyomtatványokat minden egyháznak küldje meg.

29. Az esperesi jelentésből közgyűlésünk sajnálattal értesült

a tolcsvai tanító megtévedt viselkedéséről. Felkéri azért esperes urat tartson az ügyben vizsgálatot s amennyiben szükséges, rendelje el a fegyelmi eljárást.

30. Az esperesi jelentésből megütközéssel hallotta közgyűlésünk, hogy Sajókesznyétenben a községi bíró rendszere-
sen vágatja a temető fáját és a község javára azt értékesíti.

Közgyűlésünk felhívja a sajókesznyéteni lelkészt, hogy a bírói eljárás megindításához szükséges iratokat további eljárás végett terjessze be az esperi hivatalhoz.

31. Az esperesi jelentésből sajnálattal értesült közgyűlésünk,

hogy a szomotori egyház ügyeiben most is tel-

jes a zavar és a fejetlenség. Azért felhívja esperes urat, hogy Szomotoron megjelenvén 1908. évi közgyűlésünk 56. sz. határozatainak figyelemben tartásával, személyesen vizsgálja meg az állapotokat és az ügyek végleges rendezésére minden szükséges és lehetséges intézkedést tegyen meg.

32. Rác Endre ondi tanító ellen a főszolgabíróshoz az a panasz érkezett be, hogy az iskolás gyermekeket saját céljaira megdolgoztatja. Bár időközben a panaszt visszavonták, a főszolgabíró és a tanfelügyelő e tárgyban tiltó rendeletet küldtek az ondi egyház presbiteriumának.

Nem tekintve azt, hogy a panasz visszavonásával a rendelkezés tárgytalanná lett, a főszolgabírónak és tanfelügyelőnek egyébként sincs iskoláinkban rendelkezési joguk. Mivel azonban nincs okunk annak föltevésére, hogy a főszolgabíró és tanfelügyelő ebben az esetben szándékosan lépték volna át hatáskörüket, hanem ép ellenkezőleg, a viszonyok ismerete alapján reméljük, hogy itt csak tévedésről van szó: ez alkalommal a szóban forgó tulbuzgóság ellen hivatalos eljárás indítását egyházmegyénk szükségesnek nem tartja. Felkéri azonban esperes urat, hogy a főszolgabírót és tanfelügyelőt hívja fel az eféle közvetlen intézkedésektől való tartózkodásra.

33. Esperes ur jelenti, hogy Taktakenéz az államsegély elnyerése érdekében szükséges iratokat hozzá nem terjesztette be; április hó folyamára azok benyújtására nevezett egyház lelkészének háladékot adott.

Közgyűlésünk az esperesi intézkedést helyeslőleg veszi tudomásul s a maga részéről is nyomatékosan felhívja a lelkészt, a szükséges irományoknak még e hó folyamán leendő be-

nyújtására ; ellenkező esetben a fegyelmi eljárás ellene megindítandó.

34. Tiszaluc kántortanítója díjlevelét megerősítés végett három példányban beterjeszti.

A díjlevél a javadalmi jegyzőkönyvvel egyező ugyan s a régi díjlevellel szemben értéksökkenést nem mutat ; de egyháztanácsi gyűlés jegyzőkönyve nincs hozzá mellékelve, minek pótlására a lelkész utasíttatik.

35. A berzéki ref. egyház engedélyt kér arra hogy a kántortanítói javadalomhoz tartozó 6 k. hold földet, melynek jövedelmét a lelkész és tanítói hivatal egyesítésétől kezdve nagy szegénysége miatt építkezési s egyéb napi szükségai fedezésére használta fel, most az adócsökkentési segély elnyerésével rendezté vált anyagi viszonyai mellett ismét a kántori teendőket végző lelkésztanító javadalmozására fordíthassa ; az egyházi pénztárnak ez átadásból származó évi 194 kor. 80 fillér veszteségét az adócsökkentési államsegély ugyanily összegű fölemelésének kieszközlésével kívánja pótolni, minek bekövetkeztéig e hat hold átengedése esetén ez összegnek egyházi pénztárba befizetésére kántortanító lelkész magát kötelezi.

Egyházmegyénk a beterjesztett régi tanítói díjlevél, kataszteri birtokiv s egyháztanács bizonyítványa alapján a berzéki ref. egyház kérelmét jogosnak tartja, a kívánt hat hold föld átengedését 1912-ik évtől megengedi, az egyházi pénztár így származó 194 korona 88 fillér évi hiánya befizetésére addig, míg az adócsökkentési segély fölemelve nem lesz, kántortanító lelkészt kötelezi.

36. Ugyanesak a berzéki ref. egyház benyújtja a „Szemere-Törös“ alapítvány 1910. évi számadását a egyh. kerülethez fölterjesztés végett.

Egyházmegyénk a pontosan elkészített számadást készséggel terjeszti föl.

37. Egyházkerületünk a ker. új tanterv hit- és erkölcsstani részének birálatára híván egyházmegyénket:

megyei gyűlésünk tanügyi bizottsága indítványa alapján a tanterv nevezett részét teljes egészében elfogadja.

38. Kesznyélen új tanterme és tanítói lakása költségtervét tervrajzát, az erre vonatkozó presbyteri és egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyvét beterjesztvén.

Egyházmegyénk, mivel ezeket már az egyházmegyei építelő bizottság átnézte, jóváhagyta, szintén elfogadja.

39. Olvassatik a csobajai ref. egyház folyamodványa, melyben iskolaépítés költségére 19000 koronáig terjedhető törlesztéses kölcsönnek felvételére s annak a papi és tanítói földekre való bekebelezésére engedélyt kér. A szükséges iratok mellékelteknek.

Egyházmegyei közgyűlésünk, mivel a nevezett egyház presbitériuma és közgyűlése a kölcsön felvételéhez és törlesztéséhez hozzá járul és az különben is alig fogja valami nagyobb összeggel terhelni az adózó híveket, továbbá mivel az új iskola felállítására vonatkozólag az egyház a községgel nagyon előnyös egyezséget kötött s végül mivel az építkezési tervet egyházmegyénk már el is fogadta, kérelmét a legmelegebb ajánlással terjeszti fel az egyházkerületi közgyűlésre.

40. Olvassatik Debreczeni Bertalan világi tanácsbíró levele, melyben hivatkozással magasabb korára és állandó gyengélkedésére, állásáról lemond.

Egyházmegyei közgyűlésünk őszinte mély sajnálkozással veszi tudomásul Debreczeni Bertalannak világi tanácsbírói állásáról lemondását.

Benne egyházmegyénk nagy ügybuzgóságu világi férfiát, széles látókörű s kiváló jogi tudásu tanácsbíróját veszíti el. Isten adja, hogy megerősödő egészséggel a nyugalomra szánt éveket még igen sokáig élvezhesse.

41. Debreczeni Bertalan lemondásával megürült világi tanácsbírói állás betöltésére

közgyűlésünk a szavazást elrendeli, az eredmény megállapítását az egyházker. közgyűlés idejéül kitűzött május 16. rendelvén el. Esperes ur egyszersemind felkéretik, hogy a szavazatok beadására a határidőt körlevélben tudassa. A szavazatok felbontására egyházmegyénk a ker. közgyűlésre kiküldött tagjai esperes ur elnöklete alatt kéretnek fel. Amennyiben új szavazás elrendelése válnék szükségessé, emez újabb szavazatok beadásának határidejét a szavazatható bizottság állapítsa meg.

42. Olvastatik a nagyrozvágyi egyház kérvénye, melyben előadja, hogy az egyházlátogatóság utasította temploma rozzant tetejének megújítására. Az egyház azonban egyttal már az egész templom olyan alapos megújítását is elhatározta, hogy a növekvő gyülekezet szükségelt is kielégitse. Az építkezés költségeinek fedezésére törlesztéses kölcsönt kívánnak felvenni, mely az egyházi, papi és tanítói földekre tábláztatnék rá. A törlesztést részben a már régebben kivetett adóból, részben az adócsökkentési segélyből eszközölnék. — Végül, mivel az átalakítási tervek nem készültek el, kéri az egyház közgyűlésünket, hatalmazza fel az esperes urat, hogy a mint azok hozzá benyujtatnak, azokat az egyházmegye nevében jóváhagyhassa. Egyébként a kérvény a szükséges okmányokkal fel van szerelve s a presbiterium és az egyházi közgyűlés határozatáról szóló jkönyv is mellékelve van.

Egyházmegyei közgyűlésünk elismeréssel adózik a nagyrozvágyi egyháznak nemes törekvéseiért. Épen azért kérelmét, mely a kölcsön fel-

vétele és a nevezett ingatlanokra való betáblázására vonatkozik, az egyházkerületi közgyűlésnek jóváhagyásra melegen ajánlja. Végül felhatalmazza közgyűlésünk az esperes urat, hogy az építkezési terveket közgyűlésünk nevében jóváhagyja.

43. Olvastatik a bereczki egyház folyamodványa, melyben azt kéri, hogy a lelkészi jövedelem kiegészítésére szolgáló magtári tőkét, mely jelenleg készpénzben 6330 kor. 54 fillért tesz ki, hatóságilag bezárt templomának, roskatag papi lakásának s mellékhelyiségeinek megújítására használhassa fel. Eme munkálatok teljesítésére tavalyi őszi közgyűlésünk a nevezett egyházat tényleg fel is szállította. Esperes ur felvilágosításul megjegyzi, hogy a bereczki egyház hívei minden teher viselésétől elszoktak, amennyiben a magtári tőkéből vásárolt föld s a nevezett készpénzben megmaradt tőke a közterhek viselése alól való kibuvást nekik tényleg megkönnyítette. Ha a megnevezett tőkének s esetleg a magtári tőkéből vásárolt földek eladási árának felhasználására az egyház az engedelmet megkapja, a még fedezésre váró szükségletek kielégítésére a közdózástól többé nem térhetnek ki; másfelől az egyházi törvények megszabta adókulcs elfogadásával államsegélyben részesülhetnek. E nélkül azonban minden támogatástól elesnek.

Esperes ur felkéretik, hogy az általa előadottak szerint a bereczki egyház ügyének rendezését, főleg a balaszthatatlan javítási munkálatok érdekében, vegye kezébe, tegye meg a szükséges intézkedéseket s az egyház számára a szükséges felhatalmazást közgyűlésünk nevében adja meg, intézkedéséről pedig őszi közgyűlésünkben tegye meg jelentését.

44. Az e. m. ügyész a szomotori „Klobusiczky“-féle alapítvány állásáról jelentést tesz.

E. m. közgyűlés e jelentés érdemi tárgyalása előtt az ügy további tisztázásával Mitrovics Gyula világi főjegyzőt megbizsa azzal, hogy

vonatkozó jelentését a f. évi őszi közgyűlésen tegye meg.

45. A karesai lelkész a pácini leányegyház anyásítása folytán megcsonkult kongruájának kiegészítését kéri.

E. m. közgyűlés a vonatkozó kérvényt, csatlományaira tekintettel, a kérvényben kifejtett okból pártolónan terjeszti fel az egyházkerületi közgyűléshez.

46. A sajjóhidvégi egyház annak a presbiteri s illetőleg egyházközségi közgyűlési határozatnak a jóváhagyását kéri, a mely arra irányul, hogy a gyülekezet mindazon tagjai, a kik eddig díj nélkül, csupán szüleik után használtak templomi széket, az egyház adósságának megszüntetése céljából egész székdíj fizetésére köteleztessenek.

E. m. közgyűlés a határozatot jóváhagyja.

47. Olvastatott a b. szentesi missiói kör lelkészének évi jelentése, melyben — mint máskor is — a szokásos adathalmazok elősorolása mellett egyéb mondani valói, színes és talán megszívelendő gondolatai is vannak. Így mostani jelentésében is 14 év óta huzódozó missiói fizetése rendezetlensége feletti méltó elkedvetlenedése mellett felveti a kérdést, hogy ha szükség van a missió lelkésznek munkásságára, miért épen ezek részesülnek fizetésük tekintetében a legmostohább elbánásban? Majd tovább azt; hogy az amerikai missiók — eltekintve a nemzeti irányzat ápolásától — nagyobb szolgálatot tesznek-e a „mi“ ügyünknek, mintha idehaza erősítőnek és védőnek református egyházunk érdekeit? Végül a konventhez intézi ama panaszszavát, hogy a missiói lelkészek mellé ellenőrül rendelt sokszor irni s olvasni is alig tudó egyszerű kurátor, mentessék fel az utazási naplók láttamoztatása alól, mint a mely gyakorlat nem alkalmas a missiói lelkész papi tekintélyének emelésére.

Közgyűlésünk e jelentésből örömmel értesül a missiói kör kifogástalan valláserkölcsei állapotról, áldozatkészségéről és vallásos buzgóságáról

melyeknek hangosan beszélő bizonyosságai azon adatok, hogy a körnek 4051 kor. készpénze, 100 köböl magtári búzája és gabonája van s ezeken felül a múlt évben 825 koronát adakoztak Isten dicsőségére.

A jelentés azon részére vonatkozólag mely a lelkész missiói tevékenységének díjazását illeti, felkéri egyházmegyénk az c. kerületi közgyűlést, hogy múlt évben hozott ama határozatának, hogy a lelkész kérelme a díjlevél kiigazító bizottsághoz tételik át, — igyekezzék érvényt szerezni.

A missiói lelkészeknek a gondnokok által való ellenőrzését a míg egyrészt a lelkészre nézve megszegyenítőnek tekintjük, másrészt semmi gyakorlati értéke nincs, mert a szórványokban lévő gondnokok legtöbbször az elébe tett utazást igazoló naplót a legtöbb helyen nem az utazás napján, hanem az év végén egyszerre igazolja névalírásával, miért is felkérendő a konvent, hogy az igazolásnak, más és célra vezetőbb megoldásáról méltóztassék gondoskodni.

48. Olvastatott a bacskai kör missioi lelkészének jelentése, mely a battyáni, bélyi kaponyai, missioi egyházakban végzett lelkészi munkásságról számol be, s az ottani vallásos életet kifogástalannak tünteti fel.

Tudomásul vétetett. A jelentés az egyházkerületi közgyűléshez terjesztendő fel.

49. Sallay Sándor erdőhorvátii ref. lelkész 1000 korona káplán tartási segélyre kéri magát ajánltni.

Közgyűlésünk a 72 éves elaggott és elgyengült szolgáját az urnak a becsatolt orvosi bizonyítvány alapján annyival is szivesebben ajánlja a káplántartási kongruára mert az erdőhorvátii egyház jól felfogott érdeke is megkívánja, hogy

ifju munkaerő menjen a kifáradt munkás támogatására.

50. Szánthó István bodogolaszi lelkész, maga mellé segédlelkész kirendelését s a segédlelkész fizetésének az államsegélyből leendő kiutalását kérelmezi.

A kérvényhez mellékelt orvosi bizonyítvány tanúsága szerint kérvényező lelkész, agyvérzés folytán lelkészi hivatalát betölteni nem képes és állandóan munkaképtelen lévén, közgyűlésünk a a káplántartási államsegélyre Szánthó Istvánt is ajánlja.

51. Kazay Sándor s.-hidvégi lelkész kéri magát azon lelkészek sorába felvétetni, a kiknek segédlelkész tartása engedélyeztetett.

Közgyűlésünk bár méltányolja a kérelmező lelkész kérvényében felemlített súlyos körülményeket, de mindaddig nincs abban a helyzetben, hogy kérvényét érdemileg elbírálhassa míg az orvosi bizonyítvány nem tesz tanúságot arról, hogy tényleg elvitázhatlanul szükséges egy káplánnak mellé való kirendeltetése. Felhívja kérvényezőt, hogy ugy a káplántartási kongrua kieszközlése tárgyában benyújtandó kérvényét, mint a szükségelt orvosi bizonyítványt sürgősen terjessze be az esperesi hivatalhoz.

52. Török Andor lácza lelkész súlyos természetű betegségre való tekintetből a káplántartási kongrua kieszközlését kéri.

Közgyűlésünk őszinte részvéttel értesül a lácza ifju lelkésznek szolgálatképtelenségéről s ajánlatával ellátva terjeszti fel a káplántartási államsegély elnyerése érdekében beadott kérvényét az egyházkerületi közgyűlés útján az egyetemes konventhez.

53. Torró Miklós ujesanálói segédlelkész beterjeszti az Ujesanálósón alakított „Kálvin Szövetség“, „Nőegylet“, „Ifjúsági egylet“ és „Énekkar“ alapszabályait hatósági megerősítés végett.

Közgyűlésünk örömmel üdvözli a belmissiói munkásság jegyében szervezett és az intenzívebb vallásos élet fejlesztése és ébrentartása érdekében létrehozott egyesületeket, s midőn azoknak alapszabályait készséggel látja el jóváhagyásával Istennek áldását kéri az egyesületek működésére.

54. Székely Imre t.-harkányi lelkész jelenti, hogy öt év óta folyton huzódozó iskolaépítési ügye elvégre is azzal nyert befejezést, hogy Dr. Kovács Gábor c. m. tanácsbíró és közjegyző közbenjöttével az építési vállalkozóval 25 ezer korona árban megkötötték a szerződést és mintán ezt az esperes ur jóváhagyásával ellátta, f. év március hóban az építkezést is megkezdették.

Közgyűlésünk a jelentést örömmel veszi tudomásul, s a t.-harkányi egyháznak tettekben megnyilatkozott ama lelkes valásos buzgósága és áldozatkészsége felett, hogy az építkezési költségek fedezésére — az egyház tagjai az állami adónak többszörös terheit magára vállalták, a legteljesebb elismerését és méltánylását fejezi ki; s Istennek áldó és megsegítő kegyelmét kívánja a népnevelés és művelődés érdekében kifejtett egyházépítő munkájukra.

55. A t.-harkányi egyház azt kéri, hogy az egyházkerület pénztárából a második iskola építésére felkölesönzött kilencezer korona részletenkénti letörlesztésére nézve soronkívüli tökesegélyre ajánlja az egyházmegye, legalább is oly mérvben, hogy 32 éven át egyházuk fizetné a 9000 korona adósságnak annuitási hányadát felerészben, felerészben pedig az országos egyházi közalap.

Közegetésünk bár a legnagyobb méltánylással ismeri el az előre törekvő egyház érdekeit s az iskolák építtetése körül kifejtett lelkes áldozatkészségét s ebből származó nagymérvű megterhelhetését, de amennyiben a kérelmezett tökesegély összeg nagysága, az egyház által elvállalendő törlesztési hányad összege pontosan és számszerűleg nincs feltüntetve kérvényében, ezidőszerint nincs abban a helyzetben, hogy e tárgyban beadott kérvényével érdemileg is foglalkozhassék; azonban ettől eltekintve, az őszi egyházkerületi gyűlés 35. szám alatt hozott határozatára való figyelemmel a soron kívüli felterjesztésre nem igen lehet reményök, mivel a már két csoportba sorozott és előjegyzett egyházak ezen eljárás által sérelmet szenvednének.

56. A t.-harkányi egyház azt a kérelmét terjeszti fel, hogy mivel a földdel bíró gazdák $\frac{1}{3}$ -ad részének van lovas fogatja, $\frac{2}{3}$ -ad részének pedig ökör vagy tehén igavonó jószágga van és mivel az ünnepi legátust régi gyakorlat szerint kocsin szokták átvinni T.-Szadára, a két különböző fogattal rendelkező gazdák között egyenlenséget támaszt az a kötelesség, mely a legatus szállításából a lóval bíró gazdákra nehezedik, kéri ennek a gyakorlatnak a megszüntetését és annak engedélyeztetését, hogy az ünnepek alkalmával ily módon előálló fuvar költsége az egyházi pénztárból nyerjen fedezetet.

Közegetésünk méltányolva a felhozott indokokat s az egyenlő teherviselés elvéből is kifolyólag engedélyezi azt, hogy a t.-harkányi egyház, miután az új adózási törvény életbeléptetésével ugyis már minden egyházi közmunkát eltörölt, az ünnepi legátus soros egyházi ingyen fuvaroztatását megszüntesse s ennek mikénti pótlásáról saját autonóm batáskörében gondoskodjék.

57. A lukai egyház beterjeszti a 6259 korona költséggel előirányzott gazdasági épületek tervrajzát és költségvetését.

Közgyűlésünk ezekhez jóváhagyását adja, de felhívja az egyház lelkészét, hogy az építkezési szerződés megkötése előtt, úgy a tervet mint a költségvetést az e. megyei építkezési bizottság valamelyik szakértő tagjával vizsgáltsa felül.

58. A semjéni egyház bemutatja parókhia építtetésére vonatkozó költségvetését, tervrajzát a törvény által megkívánt mellékletekkel együttesen ; s engedélyt kér arra, hogy az egyházkerületi pénztárból 7000 (hétezer) korona kölcsönt vehessen fel.

Miután a betérjesztett költségvetést és tervrajzot az államépítészeti hivatal is felülvizsgálta és jóváhagyta, közgyűlésünk is jóváhagyását adja ahhoz ; s egyuttal a 7000 korona kölcsön felvetelére irányuló kérelmét pártolólá terjeszti fel az egyházkerületi közgyűléshez.

59. A lácai egyház közismert földfoglalási ügyében betérjeszti e tárgyban hozott határozatát és az e. megye ügyészének jogvéleményét, e szerint a lefolytatott pert azért veszítették el mert az egyháznak az elfoglalt terület tulajdonjoga iránt való bizonyítása eredményre nem vezetett, mivel e célra a kataszteri munkálatok nem alkalmasak, csakis a tagosítási térkép és földkönyv lenne az irányadó. Ha ezek megvannak, akkor összehasonlítást kell tenni a közelmúltban eszközölt felmérésnél talált adatok és a tagosítási térkép s földkönyv adatai közt s ha a foglalást ekként tényleg meglehet állapítani, az esetben per ujitással kell élni. Ezen ügyészi véleményre a presbiteri gyűlés jegyzőkönyve jelenti, hogy úgy a tagosítási térkép mint a földkönyv megvannak, de perujitással élni nem hajlandó, csakis azon esetben, ha az egyházmegye ezt a pert megnyerhetőnek tartja.

Közgyűlésünk az ügyészi vélemény alapján felkéri újból Dr. Szánthó Elek e. megyei ügyészt, hogy a lácai egyház telekkönyvi és térképi adatait tegye tanulmány tárgyává s vizsgálja

meg, hogy az egyház tulajdonjogi igénye és az elfoglalás ténye s az elfoglalt terület kiterjedése ezek alapján igazolhatók-e? Eljárása eredményéről őszi gyűlésünkre tegyen véleményes jelentést.

60. A nagytárkányi egyház a közigazgatási bizottság által új iskola és tanító lak építésére hivatott fel, az építési költségeknek csak egyrészt képes az egyház a saját erejéből előteremtteni, míg 8000 korona ez időszerint teljesen fedezetlenül áll; ezen összeget 30 évi törlesztéses kölcsön után óhajtják beszerezni és pedig — mivel az egyháznak ingatlan vagyona nincs — oly módon, hogy Tóth József és Simon József vagyonos tárkányi egyháztagok megengedik, hogy a nyolcezer korona törlesztéses kölcsön az ő tulajdonokra tábláztassék be, úgy azonban, hogy ezen összeg, illetve a törlesztési hányadok erejéig az egész egyházközség egyetemlegesen szavatosságot vállal, s az évi törlesztési járadék mint rendkívüli egyházi adó, a hivekre évről-évre kivettessék.

Közgyűlésünk tudomásul bírván az építkezés elodázhatlanságáról a nyolcezer korona kölcsön felvételéhez a maga részéről az engedélyt megadja illetve ezen kérelmet az egyházkerülethez pártolólág terszjeszti fel; egyuttal a legteljesebb elismerését fejezi ki Tóth József és Simon József tárkányi ref. egyháztagoknak azon megbecsülhetlen szolgálatkészségükért melylyel szegénysorban lévő egyházuknak kíségetésre siettek. Vallásos buzgóságukból származó nemes cselekedetük a késői utódoknak is példányképül szolgálhat.

61. Az ágcsernyői leányegyház tarthatatlan állapotban lévő iskolája és tanítói laka helyett újat szándékozván építtetni, e célra 12 ezer korona kölcsönt óhajt felvenni 15 kat. hold földjének és egyéb ingatlanainak lekötése mellett. A 30 évi lejáratu törlesztéses kölcsön évi járadékát az állami adó arányában kirovandó rendkívüli egyházi adóval kívánja fedezni.

Közgyűlésünk az iskola felépítésének szükségessé válására való tekintetből a 12 ezer korona költsön felvételének engedélyezése végett az ágcseryői egyház kérelmét pártolólág terjeszti fel az egyházkerületi közgyűlés elé.

62. A ricsei egyház jelenti, hogy az egyházközség a szűk papi lakásra való tekintetből készségeel felépíti a papi irodát.

Tudomásul vétetett.

63. A nagykövesdi egyház jelenti, hogy iskoláját, mint egészségtelen a polgári hatóság bezáratta, miután pedig teljesen képtelen arra, hogy most midőn egy új paplak építésének nagy terhét vállalta magára, egyuttal egy új iskolát is felépíttessen, kéri azért, hogy engedje meg az egyházi hatóság iskolájának államosítását.

Közgyűlésünk nagy megütközéssel értesül a polgári hatóságnak épolv érthetetlen, mint indokolatlan eljárásáról, mert úgy a tanterem, mint annak felszerelése teljesen megfelelő, mert hiszen nem

régen építtetett fel, de amennyiben a polgári hatóság ragaszkodik elhatározásához, s amennyiben a maroknyi nép nagyon meg van eddig is terhelve, kénytelen az államosítás mellett nyilatkozni, kérni az egyházkerületet, hogy ehhez adja jóváhagyását.

64. Olvastatott a mezőzombori egyház kérvénye melyben templom építési célra vásárolt 128 öl területnek 512 korona vételárban való kifizetésére hatósági engedélyt kér.

Közgyűlésünk a mezőzombori egyháznak Révész Istvánnal kötött szerződését a közgyűlési jegyzőkönyvben kifejtett indokoknál fogva jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel.

65. Számvevőszék beterjeszti következő jegyzőkönyvét:

Felvétetett Sárospatakon az alsózempléni egyházmegye számvevőszékének 1911. április 18-ik napján tartott ülésében.

Jelen vannak Bálint Dezső esperes elnöklete alatt: Hézszer Emil, Ölbey János, Bartha József, Zitás István, Keresztury József számvevőszéki tagok, Zitás Bertalan egyházmegyei pénztáros. Jegyzőkönyvvezető Keresztury József.

1. Elnök a gyűlés megnyitása után felszólítja a járási számvevőket jelentéseik megtételére.

Számvevőszék a jelentések megtétele után az egyes egyházak számadásáról a következő észrevételeit terjeszti a közgyűlés elé:

I. Szerencsi járás.

Alsóhereczki, Kiskövesd, B.-Szentés, Véke, Királyhelme, Bacska, Kistárkány, Zemplénagárd, Révleányvár, Perbenyik, Nagygéres számadásai rendben vannak.

1. *Vajdácská*. Magtári bevételnél a pénzül befizetett rozs ára 61 kor. 16 fill. kétszer van mint bevétel bejegyezve, amennyiben a 3 métermázsá eladott rozs árához is hozzáíratott. E 61 kor. 16 fill. az 1911. évi számadásban a gondnok javára irandó.

2. *Nagykövesd*. Kiadás 39-ik tételénél 90 kor, banki kamat nincsen nyugtával igazolva. Nyugta számvevőhöz küldendő. A kiadási összeg nem 17162 korona. 85 fill., hanem 17157 kor. 45 fill., így a maradvány nem 808 kor. 31 fill. hanem 813 kor. 71 fill. Az 1911. évi számadásnál 5 kor. 40 fillér. gondnok által visszatérítendő.

3. *Szomotor*. Kiadási 3 tétel szám alatt Benkő Bertalan szomotori gondnok vette fel a vécei gondnok fizetését is, 37 kor. 50 fill, de a vécei egyház számadásából nem tűnik ki, hogy ő ezen összeget átvette volna a szomotori gondnoktól. Ezen összeg tehát a szomotori gondnok Benkő Bertalan terhére irandó.

A három könyöradományi könyvön begyűlt összegről elszámolás nem történt, csupán annyi van megjegyezve a vécsi gondnoki számadás hátsó lapján: „két könyvbe begyűlt 753 kor. ki is adatott anyagokra, paróchiális kutra harmadik könyvön 144 korona.“ Hogy ezen összeg hol van? egyik gondnok bevételében sincs feltüntetve. A gondnokok részletes elszámolásra kötelezendők.

4. *Kisgéres*. Számadás kiadási tételeiből hiányzik 650 kor. kölcsön kamat, így nem hogy tármaradvány volna a gondnoknak, hanem túlfizetése van 256 korona 39 fillér. Mult évi gondnoknak visszafizetendő.

A kisgéresi egyház felvett kölcsönét abból a bankból a hol 6 %-ot fizettek, egy másik bankba vitte át a hol 6 1/2%-ot kel fizetniök, ezáltal egy fél év alatt az egyháznak 316 korona kárt okoztak. Ha ez a kár az egyháztanács határozata folytán állott elő, akkor az egyháztanács, ha pedig a lelkész vagy gondnok eljárásának a következménye, az esetben a lelkész vagy gondnok köteles a 316 koronát az egyházi pénztárnak megtéríteni.

II. *Sárospataki járás.*

Sárospatak, Viss, Erdőhorváti, Erdőbénye, Sima, Kenézlő, Vámosujfalu, Sára és Tolcsva számadása rendben van.

Boddoghalász. A lelkészi erdőfa eladási árából az egyháznak van 352 kor. Alapítványi pénz lévén pótlólag számadást kell róla vezetni valamint a 302 véka buza 131 véka magtári gabonáról is. A számadás többi része rendes, csak az nincs tisztába, hogy a lelkész részére meg-

állapított 1499 kor. 60 fillérhez mi alapon számít 123 véka buza és 95 véka gabona 3 filléres pótlék fejében 208 kor. 40 fillér ? őszi gyűlésre lelkész adjon felvilágosítást.

Makkoshotyka. Számadása tulságosan csoportosít, a mi a felülvizsgálatot nagyon megnehezíti. A számadás hibátlan.

Bodrogkeresztur. A bevétel 8-ik sorszáma alatt Hubay József 60 koronát befizetett, 486 kor. tőke tartozásának törlesztésére, ezen összeg a tőkepénzek táblás kimutatásában sem tőke, sem kamat címén nem számoltatott el. E hiány pótlására utasíttatnak. Sok a kamathátrálék. Év végéig mind hajtsák be.

Bodrogolaszi. A lelkész súlyos betegsége miatt számadást nem adott. Az 1911. évi számadással együtt adják be.

III. Tállyai járás.

Tállya, Mád, Golop, Ond, Monok, Szerencs, Zombor, Tarcal, Tiszaladány, Csobaj, Báj, Prügy számadásai mind rendben vannak.

Taktakenéz. Számadást ismét nem adott. Magától sohasem küldi el számadását. Tavaly is a gyűlés előtt való nap adta be.

IV. Meggyaszói járás.

E járás egyházainak számadási nyugtlai az egyes tétéleket fedik, mind rendben vannak, csupán Hernádkak nem terjesztette be számadását. Lelkész e mulasztást 15 nap alatt pótolni köteles.

V. Czigándi járás.

Láca. 1, A 17. bevételi tétel közül csak 4-hez van csatolva ellennyugta.

2. Az 53. sz. nyugták szerint a munkásoknak kifizetett összeg 127 kor. 35 fillért tesz ki, — míg számadásába e címen csak 116 kor. 10 fillér van kiadásba téve, — tehát gondnok javára ezen tételnél 11 korona 25 fillér irandó.

3. Bevételi összeg rosszul összegeztetett 3428 korona 60 fillérben, mert az csak 3408 kor. 60 fillér tényleg, — tehát ezen végösszegezéseknél is 20 korona a gondnok javára irandó, vagyis a 2-ik és 3-ik számvevői tétel szerint összesen 31 kor. 25 fillér irandó gondnok javára; — így 1910. évi tármaradványa 473 kor. 16 fillérről 441 kor. 91 fillérré helyesbitendő.

Utasítatik a lácai egyház előjárósága, hogy 1911. évi számadása 1-ső bevételi tétele alatt az ily módon helyesbitett tármaradványt tüntesse fel. Valamint arra nézve is, hogy az 1910. évről feltüntetett 48 kor. 60 fillér pálinka kontót soknak találván ilyennemű kiadásoktól tartózkodják, mert jövőben számvevőszék a gondnok terhére fogja azt írni.

Luka. 1. Számadása egyszerű naplómásolat, lelkész által nincs aláírva, holott a presbiterek azt aláírták.

2. A bevétel végösszege 818 $\frac{1}{2}$ kor. 86 fillér, — de már a mérlegelésnél 8214 kor. 24 fillér van feltüntetve — talán azon ok miatt, hogy a bevételi 2-ik tétel alatt bevételezett perselypénz összege nincs feltüntetve, vagyis ha e címen 39 kor. 38 fillér volt a bevétel, akkor a végösszegezés vagyis a mérleg helyes, különben nem.

3. A 29. sorszám alatt 86 kor. 45 fillér van feltüntetve, míg a csatolt nyugták ennek ellenében 91 korona 03 fillér kiadást igazolnak, — tehát e címen 4 korona 58 fillér gondnok javára irandó.

4. A 39. sz. kiadási tételnél 156 kor. 20 fillér van feltüntetve, ennek igazolására csatolt nyugtája csakis 80

korona 60 fillért igazol, — tehát e címen gondnok terhére 75 kor. 60 fillér irandó.

5. A 35. kiadási tételnél 2 korona gondnok javára irandó, mivel csatolt nyugtlái emnyivel többről szóló fizetést igazolnak.

6. Bevételi tételek ellennyugtával igazolva nincsenek.

Utasítandó a lukai egyház előjárósága, hogy számadását ezen számvevői észrevételek alapján elkészítve őszi egyházmegyei gyűlésünket megelőzőleg járási számvevőnek terjessze be.

Páczin. 1. Kiadás 11-ik tétele szerint 1910. évben ki lett helyezve kölesön 732 korona. — holott a tőke névszerinti kimutatása csakis 596 korona adatott ki tényleg. — tehát e címen gondnok terhére 136 korona irandó.

Utasittatik az egyház előjárósága, jövő 1911. évi számadása bevételi 1-ső tétele alatt 499 kor. 75 fillér tármaradvány helyett 635 kor. 75 fillér feltüntetésére, avagy őszi egyházmegyei gyűlésünk előtt az esetleges téves bejegyzést igazolni a számvevőnél.

Örös, Ricsé, Semjén, Karos, Karcsa, Cigánd, Nagyrozvágy, Kisrozvágy, Karád számadása rendben találtatott.

2. Egyházmegyei pénztáros kiadásai és bevételei tételről-tételre meg vizsgáltattak. Az egész számadás rendben találtatott. Ezek szerint :

Közpénztári bevétel	8742 kor. 88 fill.
„ kiadás	6852 „ 76 „
Maradvány	1890 kor. 12 fill.

Dékáni számadás bevétele	6064	„	53	„
kiadása	6064	„	53	„
Özvegyárvtár bevétele	5009	„	14	„
kiadás	4997	„	44	„
Maradvány	11 kor. 70 fill.			

Pénztáros számadását a számvevőszék elfogadván, a felmentvény megadását a bemutatott számadásra vonatkozólag az egyházmegyei gyűlésnek javasolja.

3. A pénzkezelés megkönnyítése végett cheque számla rendszer behozatalát ajánljuk.

4. Indítványozzuk, hogy mindazon egyházak melyek adócsökkentési segélyben részesülnek, azon normál költségvetésnek másolatát, melynek alapján a segélyt megnyerték, adják be a járási számvevőnek, hogy az egyházak számadásai ebben a tekintetben is állandóan ellenőrzés alatt legyenek.

1. Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék jelentéseit egészben elfogadja az egyes egyházakra, gondnokokra, lelkészekre vonatkozó javaslatai határozati erőre emeli.

2. Megbizzza az esperest, hogy a pénzkezelésnél a cheque rendszer bevezetésére nézve intézkedjék.

3. Az adócsökkentési segélybe részesülő egyházak a konventhez beterjesztett normál költségvetés másolatát szeptember elejéig az illetékes járási számvevőhöz felelőség terhe alatt hitelesített példányban adják be.

66. Mindezen jegyzőkönyvi pontok a május hó 15-én Miskolczon tartott hitelesítő bizottság ülésén

felolvastatván hitelesítették.

Az alsózempléni ref. egyházmegye segélyosztó bizottsága 1910-ik év november 16-án Sárospatakon tartott gyűlésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak : Bálint Dezső esperes elnöklete alatt : Meczner András, Buza János világi, Ölbey János, Máthé Gyula, Zitás Bertalan papi tanácsbírók ; ez utóbbi ugy is mint jegyző.

1. Elnök a megjelent bizottsági tagokat üdvözölvén :
a gyűlést megnyitja.

2. Elnöklő esperes jelenti, hogy egyházmegyénk segétyre váró szükségleteinek fedezésére 2662 kor. 79 fill. érkezett hozzá és pedig :

1. Államsegélyből	1285 kor. 65 fill.
2. Hollandi szükösi tárból . .	120 " — "
3. Nagy Gedeon alapítványból	400 " — "
4. Baldácsy alapból	857 " 14 "
Összesen	<u>2662 kor. 79 fill.</u>

s felhivja a bizottságot, hogy ezeknek szétosztása felett intézkedjék :

Bizottság a kiosztást a következőleg foganatosította :

I. *Lelkész özvegyeknek :*

1. Lábos Menyhértné	60 kor.
2. Keresztury Zsigmodné . .	60 "
3. Balsay Istvánné	60 "
4. Zitás Istvánné	60 "
5. Tatár Mihályné	60 "
6. Terhes Barnáné	60 "
7. Molnár Pálné	60 "
8. Horkay Jánosné	60 "
9. Gönczy Józsefné	60 "
Összesen	<u>540 kor.</u>

II. *Tanító özvegyeknek :*

1. Szánthó Sándorné 2 évre	100	kor.
2. Fodor Károlyné	50	„
3. Tóth Ferenczné	50	„
4. Kis Józsefné	50	„
5. Varga Erzsébet	40	„
6. Szekeres Mihályné	50	„
7. Bajkay Imréné	50	„
8. Farkas Károlyné	50	„
9. Bodnár Lajosné	50	„
10. Palságh Gézáné	50	„
11. Kovács Piroska	40	„
12. Csutoros Benőné	50	„
Összesen	630	kor.

III. *Lelkészeknek :*

BacsKay Károly tanyai vallástanításért 60 kor.

IV. *Tanítóknak.*

1. Gergely Miklós	20	kor.
2. Kastély Miklós	50	„
3. Pap Ferencz	50	„
4. Lábos Endre szolnácskai valiás tanításért	50	kor,
Összesen	150	kor.

V. *Egyházaknak :*

1. Szomotor	250	kor.
2. Luka	50	„
3. Hernádkak	100	„
4. Makkoshotyka	100	„
5. Alsóbereczki	150	„
6. Prüggy	150	„
Összesen	600	kor.

VI. *Tanítóknak jutalomra :*

1. Kiséry Béla	30 kor.
2. Lábos Endre	30 „
3. Gérecz Károly	30 „
Összesen	<u>90 kor.</u>

VII. *Iskolai könyvtár-alapra :*

 40 kor.
Összesítés :

1, Lelkész özvegyeknek	540 kor.	
2. Tanító özvegyeknek	630 „	
3. Lelkészeknek	60 „	
4. Tanítóknak segély	170 „	
5. Egyházaknak	600 „	
6. Tanítóknak (tanításért jutalom) .	90 „	
7. Iskolai könyvtár alapra	40 „	
8. Egyházmegyei közig. pénztárnak	532 „	79 f.
Összesen	<u>2662 kor.</u>	79 f.

Kelt Sárospatakon, 1910. nov. 16.

Bálint Dezső

esperes.

Meczner András**Ölbey János****Buza János****Mitrovics Gyula****Zitás Bertalan**

ugy is, mint jegyző.



Tartalom mutató

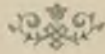
1. Gyűlés megnyitása.
2. Gyűlés megalakulása.
3. Esperes bejelenti az elmaradásukat igazolókat.
4. Gyűlésből elmaradtak névsora.
5. Esperesi jelentés.
6. Kun Bertalan püspök emlékezete.
7. Fejes István püspök üdvözlő levele s hozzá intézett felirat.
8. Egyházkerületi gyűlésre kiküldött képviselők.
9. Jelentés a segédlelkészek elhelyezéséről.
10. Horvát Győző lelkész beerősítése.
11. Tárczy Pál ügyész emlékezete. Dr. Lengyel László megválasztása.
12. Az egyházlátogatási díjak szabályozására bizottság küldetett ki.
13. Tanítók beerősítettek, esküt tettek.
14. Kántor József 20 kor. fizessen b.-sárai egyháznak.
15. Kenézlői egyház a hátralékos 138 k. 66 fill. fizesse ki Pap Ferencnek.
16. Mádi temető szabályrendelete megerősített.
17. Sóstófalvai iskola ügyet Kóczán Miklós és Bartha József vizsgálja meg.
18. Legyesbényei papi és tanítói földek eladása engedélyeztetett.
19. Legyesbényei egyház küldje espereshez adóketési lajstromát.
20. Tornay Endréné 2600 koronás alapítványa felett e. megye elvállalja a felügyeletet.
21. Jelentés az egyházkerületi tanácskozás ügyrendjéről.
22. Jelentés a konfirmációi ünnepély megtartásának idejéről.
23. Felhívás ifjúsági egyesületek alakítására.
24. Jelentés az egyházkerületi pénztár kezelésének szabályzatáról.
25. Jelentés az őszi e. ker. gyűlés 126. számú jkvi pontjáról.
26. Lelkészlakon őrzött egyházi láda kettős kulccsal láttassék el.
27. Paróchiális könyvtár bizottsága felkérendő, hogy adjon kimutatást arról, hogy egyházainknak mikor s mennyit kellett fizetni.
28. Esperes egyházi adókönyvek nyomtatásával bizatik meg.

29. Tolcsvai tanító viselkedése ügyében esperes vizsgálatot tart.
30. Kesznyéteni lelkész a birói eljárás megindításához kellő iratokat az espereshez adja be.
31. Szomotori ügyeket esperes vizsgálja meg és rendezze.
32. Szerencsi főszolgabíró és tanfelügyelőség figyelmeztetendők, hogy iskoláinkban a közvetlen rendelkezésektől jövőben ovakodjanak.
33. Taktakenézi lelkész folyamodjék államsegélyért vagy fegyelmet kap.
34. Tiszaluci kántortanítói díjlevél megerősített.
35. A berzéki lelkész 194 kor. 80 fill évi bér mellett átveheti a tanítói 6 hold földet.
36. Berzék betérjeszti száwadását a Szemere-Török alapról.
37. Egyh. kerületi új tanterv ellen nincs semmi kifogás.
38. Kesznyéteni tanítói lakás és iskola terve jóváhagyott.
39. Csobajai egyháznak 19000 koronás kölcsön felvétele engedélyeztetett.
40. Debreczeni Bertalan tanácsbíró lemondása sajnálattal vétetett tudomásul.
41. Világi tanácsbíróra szavazat adandó be.
42. Nagyrozvági egyház kölcsön felvételének engedélyezze.
43. Esperes megbízást nyer hogy a berzéki templom javítási munkálatok érdekében tegyen intézkedést.
44. A szomotori „Klobusitzky“ ügy tisztázása Dr. Mitrovics Gyulára bízott.
45. A karcsai lelkész kongrua kiegészítési kérvénye pártolólág terjesztett fel.
46. A s.-hidvégi egyház templomszék használatára vonatkozó határozata jóváhagyott.
47. A szentesi missiói kör lelkészének jelentése.
48. A bacsikai missiói kör lelkészének évi jelentése.
49. Sallay Sándor káplántartási kongruára ajánltatott.
50. Szánthó István káplántartási kongruára ajánltatott.
51. Kazay Sándor káplántartási kongruára ajánltatott.
52. Török Andor káplántartási kongruára ajánltatott.
53. Ujcsanárosi Kálvin szövetség, Nőegylet, Énekkar, Ifjúsági egyesület alapszabályai megerősítettek.
54. Taktaharkányi lelkész jelentése tudomásul vétetett.
55. Taktaharkányi egyház tökesegélyre kéri magát ajánltni.
56. Taktaharkány gondoskodjék az ünnepi legátus fuvarjáról.
57. Lukai egyház építkezési költségvetése jóváhagyott.
58. A semjéni egyház 7000 kor, kölcsön felvételére engedélyt kapott.
59. A lácai egyház ügyét vizsgálja meg Dr. Szánthó Elek.
60. A nagytárharkányi egyház törlesztéses kölcsön felvételére engedélyt kapott.

61. Az ágcsernyői egyház 12 ezer kor. kölcsön felvételére engedélyt nyert.
62. A ricsei egyház papi irodát építtetett.
63. Nagykövesdi iskola államosítása jóváhagyatott.
64. M.-zombori vétel megerősített.
65. Számvevőszék jelentése.
66. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Függelék :

Segélyosztó bizottság ülésének jegyzőkönyve.



J e g y z e t t é k :

Hézsér Emil 1--3., 5—12., 21., 22., 23., 24., 25., 47., 48—64., 66.

Dr. Mitrovics Gyula : 27—33., 39—43.

Lábos Béla : 44., 45., 46.

Zitás István : 4., 34—34.

Keresztury József : 13—20., 65.

Zitás Bertalan segélyosztó bizottság ülésének jegyzőkönyve.



Betűrendes névmutató.

- Ágcsernői egyház 61.
Bálint Dezső esperes, 8. 12. 28. 29. 30. 31. 33. 43.
Bartha József 17.
Bereczki egyház 43.
Berecz Antal 9.
Bodnár Lajos 9.
Csobajai egyház 39.
Csatári József 13.
Cseh József 9.
Debreczeni Bertalan 40.
Egyházkerület 8. 20. 21, 22. 24. 25. 37.
Fejes István 7.
Forró Miklós 9.
Gecsey Péter 8.
Gecse Lajos 30.
Hézsér Emil 8.
Horváth János 8. 12.
Horváth Győző 10.
Kovács Gábor dr. 8.
Kóczán Miklós 8. 17.
Kántor József 14.
Kenézlői egyház 15.
Kovács János 33.
Kesznyéteni egyház 30. 38.
Kazay Sándor 51.
Lelkészek az általában 29. 26. 28.
Lácsai egyház 59.
Lengyel László dr. 11.
Lukai egyház 57.
Legyesbényei egyház 18. 19. 20.
Mezőzombori egyház
Meczner Béla 1. 8.

- Meczner András 8. 12.
Miklós Béla 8.
Mádi egyház 16.
Máthé Gyula 45.
Mitrovics Gyula dr. 44.
Molnár Lajos 13.
Móré Matild 13,
Miskolczy Endre 77.
Nagyrozvági egyház 42.
Nagykövesdi egyház
Novák Lajos 9.
Nagytárkányi egyház 60.
Nyerges István 13.
Ölbey János 8.
Pongrácz Sámuel 13.
Pataky Sándor 9.
Reho Gyula 9.
Ricsei egyház
Sallay Sándor 49.
Sólyom József 9.
Sóstófalvai egyház 17.
Sajóhidvégi egyház 46.
Semjéni egyház. 58.
Szánthó István 50.
Szánthó Elek dr. 59.
Szomotori egyház 31.
Taktaharkányi egyház 54. 55. 56.
Tiszaluczi egyház 34.
Tóth Ferencz 35. 36.
Török Andor 52.
Ujcsanálosi egyház 53.
Verebélyi József 48.
Verebélyi Barna 9.

